

Årsrapport 2021

**BERG
SPAREBANK**
Lokalbanken ved din side

Innholdsfortegnelse

Årsrapport 2021	1
Innledning	4
Samfunnsøkonomi og rammevilkår.....	5
Virksomhetens art, lokalisering og styring.	8
Virksomheten i 2021	14
Risikoforhold og intern kontroll	17
Resultatutvikling.....	19
Kapitalutvikling.....	22
Utsiktene for kommende år	23
Resultatregnskap med notehenvisninger.....	25
Balanse med notehenvisninger	26
Endringer i egenkapitalen	28
Kontantstrømoppstilling - direkte metode.....	29
NOTER	30
NOTE 1 - Regnskapsprinsipper.....	30
Kredittrisiko.....	37
NOTE 2 - Kredittrisiko	37
NOTE 3 - Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger	41
NOTE 4 - Kapitaldekning	42
NOTE 5 - Risikostyring.....	43
NOTE 6 - Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet.....	45
NOTE 7 - Fordeling av utlån	46
NOTE 8 - Kredittforringede engasjementer	47
NOTE 9 - Forfalte og kredittforringede lån	48
NOTE 10 - Eksponering på utlån	48
NOTE 11 - Nedskrivninger, tap finansiell risiko	48
NOTE 12 - Store engasjement	52
NOTE 13 – Sensitivitet	52
NOTE 14 - Likviditetsrisiko	53
Markedsrisiko.....	54
NOTE 15 - Valutarisiko.....	54
NOTE 16 - Kursrisiko	54
NOTE 17 - Renterisiko.....	54
Resultatregnskap.....	56
NOTE 18 - Netto renteinntekter	56
NOTE 19 - Andre inntekter	56
NOTE 20 - Lønn og andre personalkostnader	57
NOTE 21 – Pensjonskostnad	58
NOTE 22 - Andre driftskostnader	59
NOTE 23 - Transaksjoner med nærstående	59

NOTE 24 - Skatter	59
NOTE 25 - Kategorier av finansielle instrumenter	61
NOTE 26 - Virkelig verdi finansielle instrumenter	61
NOTE 27 – Rentebærende verdipapirer	63
NOTE 28 - Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over resultat	63
NOTE 29 - Aksjer og EK-bevis til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	64
NOTE 30 - Eierinteresser i konsernselskap	65
NOTE 31 - Varige driftsmidler	65
NOTE 32 - Andre eiendeler	66
NOTE 33 - Innlån fra kredittinstitusjoner	66
NOTE 34 - Innskudd og andre innlån fra kunder	67
NOTE 35 – Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig kapital	67
NOTE 36 - Annen gjeld og pensjon	68
NOTE 37 - Garantier	69
NOTE 38 - Hendelser etter balansedagen	70
NOTE 39 - Leieavtaler (hvor selskapet er leietaker)	70
Revisors beretning for 2021	72

Innledning

Berg Sparebank har datterselskapene AS Storgaten 10 og Berg Sparebank Eiendomsmegling AS som inngår i konsernregnskapet. Konsernregnskapet avviker ikke vesentlig fra bankens regnskap. Der ikke annet er nevnt, tar opplysningene i årsberetningen utgangspunkt i morbankens virksomhet og regnskap.

Berg Sparebank har pr. 31.12.2021 et resultat før skatt på 54,7 mill. kroner (47,7). Totalresultat etter skatt er 50,0 mill. kroner (44,9). Resultatet er preget av noe redusert rentenetto, reduserte kostnader og økte provisjonsinntekter.

I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) er resultat før skatt 1,45 prosent (1,29) i 2021.

Rentenettoen, som utgjorde 61,8 mill. kroner, er som følge av økt sikringsfondskostnad og tøff konkurranse redusert med 0,9 mill. kroner. Dette til tross for volumvekst i porteføljen. I prosent av GFK faller rentenettoen til 1,64 prosent (1,70) i 2021.

Netto andre driftsinntekter øker med 1,6 mill. kroner fra 2020, og utgjorde 47,9 mill. kroner. Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer reduseres med 1,8 mill. kroner til 12,4 mill. kroner. Netto provisjonsinntekter øker med 3,2 mill. kroner til 31,0 mill. kroner, hovedsakelig som følge av økt provisjon fra forsikrings- og spareområdet. Netto kursgevinst på finansielle instrumenter øker marginalt med 0,2 mill. kroner til 4,5 mill. kroner. I prosent av GFK øker netto andre driftsinntekter marginalt til 1,27 prosent (1,26) i 2021.

Driftskostnadene for 2021 utgjør 52,9 mill. kroner, og er 7,1 mill. kroner lavere enn kostnadene for 2020. Korrigert for kostnadsøkningen knyttet til bytte av kjernebankleverandør fra SDC til TietoEvy i 2020 er kostnadene i 2021 reelt sett økt med 2,1 mill. kroner. Målt mot GFK er kostnadene 1,40 prosent (1,63) i 2021. Kostnader i prosent av inntekter i 2021 utgjør 48,2 prosent (55,0).

Netto kostnadsførte tap og nedskrivninger på utlån utgjør 2,1 mill. kroner (1,3). Som følge av Koronapandemien ble det i 2020 kostnadsført en tilleggsnedskrivning på 4,0 mill. kroner. Dette med bakgrunn i at våre tapsmodeller trolig ikke fullt ut fanger opp effektene av koronapandemien. Som følge av svært lave og stabile misligholdstall er 2 av 4 mill. kroner av tilleggsnedskrivningen tilbakeført i 2021. I prosent av GFK utgjør tap på utlån og garantier 0,06 prosent (0,04). For ytterligere opplysninger knyttet til tap og nedskrivninger – se note 11.

Berg Sparebanks utlånsvekst for 2021 endte på 4,2 prosent inklusive Eika Boligkreditt. Utlånsveksten fordeler seg med 89,1 mill. kroner til personmarkedet og 82,7 mill. kroner til bedriftsmarkedet. Ser man dette over en 5-årsperiode er gjennomsnittlig årsvekst 6,6 prosent, hvilket er marginalt over den nasjonale kredittveksten. Veksten i kundeinnskudd er på 170,1 mill. kroner hvilket tilsvarer 6,4 prosent. Innskuddsdekningen er på 90,1 prosent, ned 3,4 prosentpoeng fra 2020.

Utlån i bankens balanse er ved utgangen av året 3,129 milliarder kroner, mens porteføljen i Eika Boligkreditt er på 1,156 milliarder kroner – totalt er utlånsporteføljen på 4,285 milliarder kroner.

Bankens forvaltningskapital er økt med 4,9 prosent til 3,894 milliarder kroner.

Bankens forretningskapital er på 5,050 milliarder kroner, en økning på 1,2 prosent.

Samfunnsøkonomi og rammevilkår

Pandemien har i snart to år preget utviklingen i verdensøkonomien. Den økonomiske gjeninnhenting har vært sterk også internasjonalt med reduksjon i restriksjoner og økt mobilitet. Økende smittetrend som følge av spredning av omikronvarianten og nye smitteverntiltak har siden i fjor høst lagt en demper på veksten. Flaskehalser i globale verdikjeder med påfølgende høy prisvekst i tillegg til høye strømpriser i Europa har påvirket vekstbildet negativt.

Ekspansiv penge- og finanspolitikk har bidratt til å dempe det økonomiske tilbakeslaget i de fleste land. Med stigende aktivitetsnivå, høyere inflasjon og fallende arbeidsledighet er det ventet at både penge- og finanspolitikken vil strammes til. Den amerikanske sentralbanken har signalisert nedtrapping av ekstraordinære pengepolitiske stimulanser gjennom støttekjøp av obligasjoner. Første renteheving siden 2018 er ventet i mars 2022. Den europeiske sentralbanken har tatt en mer avventende posisjon, og har signalisert renteheving først i starten av 2023.

Høyere priser på energi, råvarer, elektroniske komponenter og fraktrater har bidratt til markert oppgang i prisveksten. Utsikter til høyere prisvekst også i 2022 har bidratt til å trekke opp forventninger til høyere styringsrenter, noe som også har ført til større usikkerhet i aksjemarkedene.

Ved årsskiftet var det stor internasjonal usikkerhet om det videre forløpet av pandemien. Mye vil avhenge av vaksinasjonsgrad i befolkningen og effektiviteten til vaksinene mot nye mutasjoner. Samtidig er det risiko for fortsatt høy inflasjon, økende smitte og strenge myndighetspålagte tiltak.

Norsk økonomi.

I løpet av 2021 har norsk økonomi vært igjennom en rask innhenting, med sterk vekst i aktivitetsnivået og fallende arbeidsledighet. I Norge, som i resten av verden, har økt smittespredning av omikronvarianten mot slutten av fjoråret og omfattende smitteverntiltak lagt en demper på aktiviteten. Våren 2021 startet myndighetene på en gradvis gjenåpning av samfunnet med lettelse i smitteverntiltakene. Gjenåpningen førte til en solid oppgang i norsk økonomi, og i tredje kvartal steg BNP for fastlands-Norge med 2,6 prosent.

Norske husholdninger har spart betydelig mer enn normalt gjennom pandemiperioden, med det har vært noe begrensede muligheter til forbruk samt generell usikkerhet knyttet til pandemiens varighet. I takt med gradvis avvikling av restriksjoner er det ventet at økt konsum i husholdningene, særlig av tjenester, vil bidra til å løfte aktiviteten i norsk økonomi fremover.

Strømprisene har økt markert siden høsten 2021, og det er utsikter til at prisene vil holde seg høye. Prisøkningen bidrar til å trekke ned disponibel realinntekt, selv om regjeringens strømstøtteordning reduserer denne effekten noe. Utsikter til høyere rentekostnader og mindre overføringer fra det offentlige med avviklingen av ekstraordinære støtteordninger kan dempe veksten fremover. På den annen side er det ventet høyere lønnsvekst.

For å avdempe tilbakeslaget som følge av pandemien og statlige restriksjoner er det ført en svært ekspansiv penge- og finanspolitikk. Ifølge ny-saldert budsjett for 2021 er det anslått at de økonomiske tiltakene i møte med pandemien er på 90,4 milliarder kroner. Av dette er nær 34 milliarder kroner til tiltak for bedrifter, herunder kompensasjonsordningen. Det er brukt om lag 20 milliarder kroner i tiltak for husholdninger i 2021, hvorav brorparten gikk til Folketrygden. Resterende er målrettede tiltak for sektorer med kritiske samfunnsoppgaver.

Flere bedrifter i Norges Banks regionale nettverk rapporterte i november om en sterk oppgang i kapasitetsutnyttningen og at mangel på arbeidskraft og forsinkelser i globale verdikjeder begrenser produksjonen noe. Det er ventet at disse forholdene vil legge en demper på videre vekst. Kontaktene i nettverket rapporterer også om dårligere samsvar mellom tilgjengelig og etterspurt arbeidskraft. NAV sin statistikk for nye ledige stillinger og Statistisk sentralbyrås utvalgsundersøkelse for ledige stillinger bekrefter at etterspørselen etter arbeidskraft har vært svært høy i 2021.

2.1 Boligprisen

Boligprisveksten i Norge i 2021 endte på 5,2 prosent, men det er store forskjeller i landet. Blant de største byene hadde Kristiansand den høyeste veksten gjennom året med 9 prosent. Oslo skiller seg ut i motsatt ende med en svak vekst gjennom året på 2,2 prosent. Dette innebærer at hovedstaden har hatt realprisedgang i 2021. Utsiktene til høyere boliglånsrente er trolig hovedårsaken til at de siste års sterke boligprisutvikling avtar. Lokalt i Østfold med fokus på Halden, Sarpsborg og Fredrikstad er boligprisene opp hhv 5,4, 8,1 og 9,5 prosent.

Boligmarkedet påvirkes i tillegg av en rekke andre faktorer som tilbud og etterspørsel, befolkningsvekst, og sysselsetting. Boligpriser som over tid øker betydelig mer enn den generelle pris og inntektsvekst har lenge vært, og er fortsatt, til stor bekymring for Norges Bank og Finanstilsynet. Dette fordi det bidrar til å øke husholdningenes gjeld, noe som potensielt kan bidra til finansiell ustabilitet.

2.2 Oljeprisen

Norge er en viktig leverandør av olje og gass til det globale markedet. Nesten all olje og gass som produseres på norsk sokkel eksporteres. Inntektene selskapene og staten mottar fra salg av olje og gass har vært helt sentrale for å skape det Norge vi i dag kjenner. Dette tilsvarer over 50 prosent av total norsk vareeksport.

Også i 2021 har oljeprisen vært volatil som følge av usikkerhet knyttet til nye virusvarianter samt frykt for de økonomiske virkningene av smitteverntiltak. Året startet med en pris på om lag 58 USD fatet, og etter et par større nedturer i august og desember endte oljeprisen ved årsslutt på 79 USD fatet. Det utgjør en prisvekst på 15,3 prosent. I statsbudsjettet for 2022 legger regjeringen til grunn en oljepris på 67 USD fatet.

Redusert energiproduksjon fra bl.a. vind og kull i Europa har gitt skyhøye priser på gass. Gass er den største enkeltkilden til strømproduksjon i Europa, og brukes dessuten til varme i boliger i mange land. For Norge, som etter Russland er EUs største gassleverandør, har rekordprisene blitt svært god butikk. I statsbudsjettet for 2022 anslår regjeringen at statens inntekter fra olje og gass vil bli 277 milliarder kroner. I Koronaåret 2020 var statens inntekter fra olje og gass 107 milliarder kroner – det laveste på 20 år.

2.3 Sysselsetting

Sysselsettingen har økt betydelig i 2021, godt hjulpet av myndighetenes massive økonomiske tiltak for å dempe de negative konsekvensene av pandemien. Den sesongjusterte arbeidsledigheten (AKU) var ved utgangen av 2020 på 5,0 prosent noe som utgjør 143.000 ledige. Ved utgangen av 2021 er arbeidsledigheten på 3,5 prosent.

2.4 Renteutviklingen

Norges Bank har et mål om en årsvekst i konsumprisene som over tid skal være nær 2,0 prosent. Styringsrenten er et av sentralbankens viktigste styringsverktøy for å nå dette målet. Styringsrenten blir brukt aktivt for å stimulere veksten i økonomien. Som følge av Koronapandemiens alvorlige økonomiske tilbakeslag satte Norges Bank i 2020 sin styringsrente ned til 0,0 prosent. I september 2021 besluttet

Norges Bank å heve styringsrenten med 0,25 prosentpoeng. Dette som følge av en normalisering av økonomien og gjenåpningen av samfunnet. I desember ble styringsrenten økt ytterligere med 0,25 prosentpoeng til 0,50 prosent.

Pengemarkedsrenten målt som 3 måneders Nibor var ved starten av året 0,49 prosent. På sitt laveste var den i juni med 0,19 prosent, og ved utgangen av året ble pengemarkedsrenten notert til 0,95 prosent.

2.4 Kredittvekst

Kredittveksten til husholdningene har vært stabil gjennom året. Fra en 12- måneders vekst på 4,9 prosent ved starten av året økte den til 5,2 prosent for så å falle tilbake til 5,0 prosent i november. Historisk lave boligrenter har ikke slått ut i sterk kredittvekst, noe man kunne frykte. Innføringen av Gjeldsregisteret, og strammere utlånspraksis for forbrukslån i bankene er nok også med å påvirke veksten. Bedriftenes lånevilje har økt i takt med normaliseringen av økonomien og 12 måneders veksten ender på 4,9 prosent i november. Det er bekymringsfullt at gjelden over tid stiger mer enn lønnsveksten, og blant annet OECD frykter en norsk boligboble skapt av lave renter og høyere kredittvekst enn lønnsvekst.

2.5 Kronekursen

Norske kroner er en liten valuta, og i krisetider flykter aktørene i valutamarkedet til de store valutaene som USD og EUR. Den norske kronens kursutvikling er også sterkt knyttet til oljeprisen. Begge disse forholdene gjør kronekursen volatil. I 2021 har norske kroner svekket seg mot USD med 2,7 prosent, og styrket seg mot EUR og SEK med hhv. 4,3 prosent og 6,7 prosent. En sterkere krone er isolert sett negativt for eksportrettet næringsliv. Derimot betyr også en styrket krone at importerte varer relativt sett blir billigere, noe som på sikt vil bidra til redusert inflasjon.

2.6 Børsutviklingen

2021 ble et knallår for Oslo Børs, og hovedindeksen endte opp hele 23,3 prosent. Mens fly, reiseliv og kultur har hatt store utfordringer på grunn av smittevernrestriksjoner har andre bransjer hatt et gullår. Det synes også som at kursutviklingen er godt smurt av lave renter, gode vaksinenyheter og stigende oljepris. Forholdstallet P/E som måler forholdet mellom prisen på aksjen ift. selskapets inntjening er nå på svært høye nivåer.

Virksomhetens art, lokalisering og styring.

3.1 Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

3.1.1 Innledning

Corporate Governance dreier seg i korte trekk om prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse. Prinsippene regulerer forholdet mellom eierne, styret og ledelsen. I en litt videre forstand omfatter CG også forholdet til andre som for eksempel ansatte, kreditorer, myndigheter, lokalsamfunn og forretningsforbindelser. Følgende redegjørelse bygger i store trekk på Den norske standarden for eierstyring og selskapsledelse utarbeidet av NUES, tilpasset en modell for norske sparebanker som er anbefalt av Sparebankforeningen i Norge.

3.1.2 Generalforsamlingen

Bankens øverste organ er Generalforsamlingen. Dette er sammensatt av tre grupperinger – kundevalgte, offentlig oppnevnte og ansatte. Generalforsamlingens sammensetning er åtte representanter valgt av kundene, fire valgt av kommunen og fire valgt av de ansatte. Generalforsamlingen velger bankens styre og revisor. Styret er Generalforsamlingens organ for å lede og utøve den strategiske og operative driften av banken. Generalforsamlingen godkjenner årsregnskapet og beslutter honorarer til bankens tillitsvalgte. Generalforsamlingens kontroll med virksomheten utøves av statsautorisert revisor. Det avgis egen beretning fra revisor til Generalforsamlingen i forbindelse med fremlegging og godkjenning av årsregnskapet. Det avholdes årlig minimum to møter i Generalforsamlingen hvor årsregnskap, årsberetning og disponering av overskudd vedtas. I tillegg gjennomføres valg i henhold til lov og vedtekter. Møtene i Generalforsamlingen ledes av Generalforsamlingens leder eller nestleder. Innkalling skal i henhold til allmennaksjeloven sendes ut minimum fjorten dager før møtet.

3.1.3. Styret.

Styret fører løpende kontroll med bankens drift og risikoeksponering gjennom kvartalsvise rapporteringer av finansielle nøkkeltall og strategiske måltall. Gjennom utarbeidelse av policydokumenter og instruksjoner for risikoområder, bevilgningsfullmakter, årlig ICAAP og internkontrollrapportering i henhold til egen forskrift for bankene, følger styret med på bankens strategiske og operasjonelle risiko. Dette arbeidet overvåkes av Statsautorisert revisor, som avgir en årlig erklæring vedrørende arbeidet med intern kontroll og ICAAP.

3.1.4 Valgkomité

Finansforetaksloven og bankens vedtekter regulerer hvordan valgkomitéarbeidet skal foregå i Berg Sparebank. Ansattes representanter og offentlig oppnevnte representanter til Generalforsamlingen velges etter egne prosedyrer. Kundevalgte velges i et eget valg møte, etter innstilling fra valgkomitéen. Komitéen foreslår medlemmer til Generalforsamling, styret, valgkomité og øvrige komitéer. Valgkomitéen består av tre representanter hvorav en representant er fra de ansatte.

3.1.5 Bankens ledelse

Administrerende banksjef leder banken sammen med tre avdelingsledere, som samlet utgjør bankens ledergruppe. Adm. banksjef har ledet Berg Sparebank siden mars 2007. Han har 36 års bankerfaring, de siste 22 årene som leder. Controller er leder av Økonomi og intern drift, og er adm. banksjefs stedfortreder. Avdelingsleder PM/BM er leder for Person- og Bedriftsmarkedet. Avdelingsleder KS er leder for bankens Kundeserviceavdeling. For ytterligere detaljer henvises til bankens organisasjonsplan. Det er tegnet en styre- og ledelsesansvarsforsikring gjennom Lockton Companies AS.

3.1.6 Bankens virksomhet og lokalisering

Berg Sparebank er selvstendig lokalbank med hovedkontor i sentrum av Halden, og avdelingskontor i sentrum av Fredrikstad. Bankens Visjon, Kjerneverdier og Forretningside er:

Visjon: Vi styrker lokalsamfunnet.

Kjerneverdier: Blid, Engasjert, Rask, Grundig.

Forretningside:

Berg Sparebank skal være en selvstendig lokalbank som skaper gode kundeopplevelser gjennom personlig service og helhetlig økonomisk rådgivning for personer, næringsliv og landbruk.

Banken skal dekke kundenes behov for finansielle tjenester, forsikring og økonomisk rådgivning gjennom alle livsfaser. Berg Sparebank er en selveiende organisasjon uten eksterne eiere. Bankens styrings- og kontrollorganer har sine respektive oppgaver og formål. De ulike organers roller og ansvar er definert gjennom lovgivning, forskrifter og vedtekter.

3.1.7 Selskapskapital

Styret har definert langsiktig minimumsmål for ren kjernekapitaldekning til 14,4 %. Tilsvarende er kjernekapitaldekning og krav til ansvarlig kapitaldekning satt til henholdsvis 15,9 % og 17,9 %. Dagens nivå på 25,35 prosent ren kjernekapitaldekning (23,37 prosent konsolidert ren kjernekapitaldekning) gir oss en buffer til minimumsmålet. Bufferen skal gradvis styrkes gjennom uendret risikoprofil og vekst tilpasset bankens lønnsomhet og kapitalisering. Berg Sparebank har foreløpig ikke hatt behov for utstedelse av fondsobligasjonslån eller emisjon av egenkapitalbevis for å styrke bankens kapitaldekning.

3.1.8 Styret, sammensetning og uavhengighet

Styret består av seks medlemmer og fire varamedlemmer. 5 medlemmer og 3 varamedlemmer velges av generalforsamlingen. 1 medlem, 1 observatør og tilhørende varamedlemmer velges av og blant de ansatte. Kvinneandelen i styret er p.t. 50 prosent. Leder og nestleder velges årlig av Generalforsamlingen ved særskilte valg. Samtlige valgte medlemmer velges for to år. Uttredende medlemmer og varamedlemmer kan gjenvelges.

3.1.9 Risiko- og revisjonsutvalg

Det er etablert eget Risiko- og revisjonsutvalg i tråd med Finansforetakslovens § 8–18, §8–20 samt §13–6. To medlemmer av styret, hvorav en med revisorutdanning, utgjør Risiko- og revisjonsutvalget i Berg Sparebank. Instruks for Risiko- og revisjonsutvalget er en del av instruks for styret. Utvalget utarbeider og følger en årsplan for sitt arbeid. Utvalget har i 2021 avholdt 5 møter.

3.1.10 Styrets arbeid

Styret utarbeider og følger en årsplan for sitt arbeid. Årsplanen tidfester sentrale områder som oppdatering av strategisk plan, nøkkeltallsrapporteringer, ICAAP, internkontroll med mer. Det utarbeides månedlige regnskaper og kvartalsvise delårsregnskaper. Styret har i sitt arbeid fokus på at banken organiseres på en forsvarlig måte samt på bankens økonomiske stilling, formuesforvaltning og utøvelse av samfunnsansvar. Det er utarbeidet en egen instruks for styret. Styret har i 2021 avholdt 6 styremøter samt besluttet 4 styresaker pr. sirkulasjon. I tillegg har styret hatt en 2 dagers strategisamling sammen med ledergruppen. Styret evaluerer årlig sin sammensetning og arbeidsform. Det foretas løpende oppfølging av vedtatte planer og budsjetter. Det er tegnet en styre- og ledelsesforsikring gjennom Lockton Companies AS.

3.1.11 Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styret innstilles av valgkomite og besluttet av Generalforsamlingen. Godtgjørelsen fremgår av note 20 til årsregnskapet. Berg Sparebank har ikke etablert bonusordninger eller andre former for kompensasjon til styremedlemmer.

3.1.12 Godtgjørelse til ledende ansatte

Godtgjørelse til ledende ansatte er regulert av retningslinjer for godtgjørelse i Berg Sparebank vedtatt av styret. Godtgjørelse består av fast lønn, samt bonus. Bonus kan ikke utgjøre mer enn 1,5 x brutto månedslønn til lavest lønnet ansatt. Bonusordningen gjelder samtlige ansatte. Adm. banksjef har ingen bonusordning. Adm. banksjefs lønn og øvrige godtgjørelse fremgår av note 20 til årsregnskapet. Lønn og godtgjørelse til adm. banksjef besluttet årlig i styremøte.

3.1.13 Informasjon/kommunikasjon

Banken utarbeider kvartalsvise delårsregnskaper, årsregnskap med beretning og noter samt Pilar 3 rapport. Denne informasjonen blir tilgjengeliggjort for offentligheten på bankens nettside.

3.1.14 Revisor

Revisor deltar i møter med styret og Risiko- og revisjonsutvalget i forbindelse med behandling av internkontroll, samt ved styrets godkjenning av bankens årsregnskap. Revisor deltar også i Generalforsamlingens møte hvor årsregnskapet legges frem for endelig godkjenning. Revisor gjennomgår den interne kontrollen og avlegger en årlig beretning om denne samt bankens ICAAP-prosess. Revisor fremlegger dokumentasjon på arbeid som er utført ut over ordinær revisjon. Revisors godtgjørelse fremlegges til godkjennelse i Generalforsamlingen.

3.2 Etikk

Berg Sparebank er forvalter av sine kunders midler, og skal være en etterrettelig, solid og troverdig samarbeidspartner overfor kunder og andre forretningsforbindelser. Som bank er vi i særlig grad avhengig av omverdenens tillit. Kunder, offentlige myndigheter og andre finansinstitusjoner må til enhver tid ha tillit til bankens profesjonalitet og integritet. Dette innebærer et krav om integritet i den enkeltes handlemåte, samt en forpliktelse til å opptre etisk forsvarlig, noe som er nedfelt i bankens etiske retningslinjer.

3.3 Personale, sykefravær og arbeidsmiljø

Ved årets slutt hadde Berg Sparebank 24 fast ansatte, hvorav 2 er deltidsansatte. Dette utgjør 23,5 årsverk. 50 prosent av bankens ansatte er kvinner. I bankens ledelse er kvinneandelen 50 prosent. Banken arbeider aktivt for at alle ansatte skal være sikret like muligheter til kompetanseutvikling, avansement, meningsfullt arbeid og lik vurdering ved lønnsfastsettelse.

Årets sykefravær var på 144 dagsverk. Dette utgjør 2,9 prosent av total arbeidstid. Av dette utgjør korttidsfravær 1,7 prosent. Arbeidsmiljøet er godt, og banken har etablert gode HMS-rutiner. I samarbeid med tillitsvalgte, verneombud, og med bistand fra Ringvoll Bedriftshelsetjeneste AS avd. Halden er arbeidsmiljøet under fortløpende vurdering. Arbeidsulykker er ikke årsak til sykefravær.

3.4 Bærekraft og Samfunnsansvar.

Frem mot 2030 skal Norge gjennom en omfattende omstilling, der klimakutt og –endringer, nye krav, konkurranse og strammere offentlige budsjetter, vil legge press på norske lokalsamfunn og bedrifter. Lokalbankenes rolle som drivkraft for vekst og utvikling for privatkunder, næringsliv og norske lokalsamfunn, vil fremover bli viktigere enn noen gang. Lokalbankenes rådgivningstilbud og nærhet til kundene gjør sparebankene til nøkkelaktører i omstillingen av norske småbedrifter, samt i å sikre ny aktivitet og arbeidsplasser når det som ikke er bærekraftig skal erstattes. Nærhet til kunden gir også lokalbankene et godt utgangspunkt for å tilby relevante produkter for den voksende kundegruppen som er opptatt av bærekraft.

Eika Gruppen og Eika Boligkreditt bidrar til bankenes økonomiske resultater og markedsposisjon, noe som er et viktig grunnlag for bankenes bidrag til et bærekraftig samfunn. I tillegg arbeides det med bærekraft i utvikling av produkter, bankens systemer og verktøy, kompetansetilbud til bankenes ansatte, samt med å sikre god miljøledelse og bærekraftige valg i egne organisasjoner og overfor leverandører og samarbeidspartnere.

Sammen bidrar vi i Eika Alliansen allerede til bærekraft i Norge og i norske lokalsamfunn på mange områder. Men i årene fremover er det behov for at vi bidrar enda mer.

Berg Sparebanks retningslinjer for bærekraftig virksomhet og samfunnsansvar omhandler hvordan virksomheten påvirker mennesker, samfunn og miljø. Det å skape verdier og være lønnsom er en del av bankens samfunnsrolle. Gjennom virksomheten vil banken bidra til økonomisk vekst og næringsutvikling i samfunnet.

Det er ikke likegyldig hvordan banken tjener sine penger. Valg av produkter og tjenester skal ikke gå på bekostning av mennesker, etikk eller miljø. Det er en selvfølge at banken etterlever gjeldende lover og forskrifter og at banken har høy etisk bevissthet. Bankens retningslinjer for bærekraftig virksomhet og samfunnsansvar er kjent for alle ansatte.

Selve grunnlaget for sparebankideen, fra sin opprinnelse for ca. 200 år siden og frem til i dag, er behovet for å styrke sosial og økonomisk bærekraft. Velger vi å se stort på det treffer sparebankideen både FNs bærekraftsmål nr. 1 og nr. 8 – «Bekjempe fattigdom», og bidra til å «skape anstendig arbeid og økonomisk vekst». Det kan virke voldsomt å skulle bekjempe fattigdom, men slik vi ser det handler det om å utgjøre en forskjell, og hva banken kan bidra med i våre lokalsamfunn.

Dette gjør vi blant annet gjennom å:

- Være en attraktiv finansiell partner med raske beslutningsveier og høy servicegrad.
- Være aktiv medeier i selskaper som har til formål å fremme lokalsamfunnet.
- Være en sterk støttespiller for lokal idrett, kultur, lag og foreningsliv.

Som tradisjonell sparebank er vi en selveiende organisasjon. Vi er stiftet på kapital fra lokalsamfunnet, og har ingen reelle eiere som skal ha utbytte. Gjennom vårt gaveinstitutt gis årlig betydelige summer av vårt overskudd tilbake til allmenntilgunnede formål i lokalsamfunnet. Vi liker å tro at vi gjennom gaveinstituttet medvirker til å skape gode lokalsamfunn hvor det er godt å leve, og godt vokse opp. Gavene bidrar i tillegg til «mindre ulikhet», og kan derfor sies å være i tråd med FNs bærekraftsmål nummer 10.

I 2021 bidro banken med om lag 5,8 mill. kroner. Eksempler på samfunnsengasjementet i 2021 er gavene til Østfoldmuseene til rehabilitering av hageanlegget på Rød samt brannsikring av Rød Herregård. Nytt lys og lydanlegg i Fredrikshald Teater, vårt eierskap og sponsorstøtte til Worldtour-rittet Ladies Tour of Norway, HTH, Kvik Halden FK og Ishockeyklubben Comet Halden.

For Berg Sparebank er det viktig å legge til rette for at begge kjønn er representert. I banken er kvinneandelen på 50 prosent i både ledergruppe og bankens styre. Dette i tråd med FNs bærekraftsmål nr. 5 – «Likestilling mellom kjønnene».

Kreditt er bankens viktigste forretningsområde, og gjennom finansiering av husholdninger og bærekraftige lokale virksomheter bidrar vi til å skape arbeidsplasser, og gjennom det økonomisk vekst og næringsutvikling. Gjennom å kredittvurdere, analysere og håndtere klimarisiko skal vi jobbe for å utvikle en bærekraftig kredittportefølje samt å bidra til at våre kunder får et bevisst forhold til bærekraft og klimarisiko. Banken tilbyr Grønt boliglån for finansiering av boliger med energiklasse A og B. Gjennom Eika Kredittbank tilbys Grønt billån til redusert pris ved kjøp av miljøvennlig bil. Banken vil gjennom 2022 arbeide ytterligere for å inkludere bærekraft i virksomhetens prosesser.

Gjennom Eika Kapitalforvaltning AS sine (EKF) spareprodukter blir bankens kunder investorer i et stort antall selskaper i ulike sektorer og nasjoner. EKF's arbeid med retningslinjer, eierstyring og utelukkelse av bransjer og enkeltelskaper, sikrer at spareproduktene EKF leverer til våre kunder oppfyller strenge krav til samfunnsansvar, bærekraft, etikk og åpenhet. Det kan nevnes at Eika Global et av verdens 10 % mest bærekraftige fond.

Bankens likviditetsportefølje forvaltes også av EKF AS under deres gjeldende regelverk for bærekraftige investeringer. EKF opererer i henhold til norsk lov, og EKF har i tillegg valgt å innrette deres investeringer etter en rekke internasjonalt anerkjente prinsipper og initiativer som omhandler bærekraft og samfunnsansvar. EKF har også signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer, (UN PRI).

EKF AS følger også Statens Pensjonsfonds (Oljefondet) sin investeringsprofil. Denne har tydelige retningslinjer når det gjelder ansvarlige investeringer. Det innebærer at vi ikke investerer i selskaper som Etikkrådet i Norges Bank fraråder. I tillegg til å følge Norges Banks liste over ekskluderte selskaper, har EKF også valgt å ekskludere selskaper innen industriene: kull, tobakk, våpenproduksjon og gambling. EKF har også ekskludert selskaper som produserer klasevåpen, kjernevåpen, landminer og salg av militært materiell til visse stater fra investeringsuniverset. EKF utelukker videre også selskaper basert på produktinvolvement som f.eks. palmeolje, pornografi og oljesand.

Samfunnsansvaret innebærer også at banken skal ha et bevisst forhold til sine interessenter og påse at bankens handlinger bidrar til en sosialt ansvarlig forretningsdrift. Bankens ansatte skal utvise en adferd som oppleves som tillitsvekkende, ærlig og redelig, og som er i samsvar med bankens etiske retningslinjer. Forholdet til kunder og leverandører er også regulert i bankens etiske retningslinjer. I bankens retningslinjer for Helse, miljø og sikkerhet er det rutiner for varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Arbeidsmarkeds kriminalitet, korrupsjonsbekjempelse og ID-tyveri er aktuelle problemstillinger i dagens samfunn. Myndighetene har stort fokus på økonomisk kriminalitet og hvitvasking av penger, og finansnæringens ansvar er tilsvarende. Bankens policy for antihvitvask gir en oversikt over virksomhetens overordnede retningslinjer, herunder krav og rammer, knyttet til risiko for hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjonsbrudd i virksomheten. Håndtering av disse risikoene er en del av operasjonell risiko.

Ny personvernforordning GDPR kom i 2018. Banken skal etterleve kravene. Det er utpekt et eget personvernombud.

Banken legger stor vekt på å skape et inkluderende arbeidsmiljø med tilfredse medarbeidere. Som arbeidsgiver stimulerer vi til, og legger til rette for, at medarbeidere får faglig utvikling og utfordringer som bidrar til personlig vekst. Banken har regelmessige møter og et godt samarbeid med de tillitsvalgte. Det skal ikke forekomme diskriminering av ansatte på grunn av alder, hudfarge, religion, seksuell orientering, politiske oppfatninger, medlemskap i fagforeninger eller i politiske organisasjoner. Det

gjennomføres regelmessige medarbeidertilfredshetsundersøkelser. Banken har over tid gode resultater på disse undersøkelsene. Når banken skal rekruttere legges det til rette for at rekrutteringer skjer fra et bredt utvalg av samfunnet.

Banken har som mål å opptre ansvarlig i forhold til miljø og klima. Derfor ble banken i 2013 sertifisert som Miljøfyrtårnbedrift, og vi er resertifisert i 2016 og i 2020. Det betyr at banken oppfyller strenge krav til arbeidsmiljø, innkjøp, energi, transport, avfall, utslipp og estetikk. Vi vil ta initiativ til å støtte lokale bærekraftige tiltak som skaper vekst og utvikling i lokalsamfunnet. Banken har over tid jobbet for at kundeavtaler oversendes og signeres digitalt. Det er økende bruk av dette. De aller fleste av våre kunder mottar informasjon om kundeforhold og konti via mobilbank og nettbank/nettpost. De ansatte oppfordres til bruk av kollektive transportmidler på tjenestereiser, og vi er aktive brukere av videokonferanser, webinarer og e-læring. I tillegg brukes Teams-møter aktivt som et fullverdig alternativ til fysiske kundemøter. I sum er dette svært effektivt og miljøvennlig.

Som miljøfyrtårnbedrift vurderes bankens karbonavtrykk som lavere enn gjennomsnittet for vår bransje. Banken har ikke egne pågående forsknings- og utviklingsaktiviteter. Dette ivaretas av Eika, spesielt med tanke på IKT og digital utvikling.

Virksomheten i 2021

Kampen om kundene i 2021 står ikke tilbake for de foregående årene. Bankens utlånsvekst for 2021 endte på 4,2 prosent inklusive Eika Boligkreditt. Til sammenligning er den nasjonale kredittveksten til husholdninger på 5,0 prosent, og ikke-finansielle foretak på 4,9 prosent. Utlånsveksten fordeler seg med 89,1 mill. kroner til personmarkedet og 82,7 mill. kroner til bedriftsmarkedet. Ser man dette over en 5-årsperiode er gjennomsnittlig årsvekst 6,6 prosent, hvilket er marginalt over den nasjonale kredittveksten.

Veksten i kundeinnskudd er på 170,1 mill. kroner hvilket tilsvarer 6,4 prosent. Utlånsveksten er finansiert gjennom en kombinasjon av innskudd fra kunder, Eika Boligkreditt, og utstedelse av obligasjonslån. Innskuddsdekningen er på 90,1 prosent, ned 3,4 prosentpoeng fra 2020.

Banken jobber aktivt for å gi våre kunder gode digitale løsninger, og ikke minst helhetlig økonomisk rådgivning gjennom både fysiske og web-baserte kundemøter. Det at banken og rådgiver er tilgjengelig for kunden gjennom digitale kanaler som Teams har vært avgjørende for å drifte banken og imøtekomme våre kunders behov under Koronapandemien. Banken har løpende vurdert og iverksatt smitteverntiltak, og vi har ikke hatt smittetilfeller med sporing til banken i 2021.

Banken gjennomfører årlig kundertilfredshetsundersøkelser, og banken har en klar målsetning om å være ledende på kundeopplevelser. Bankhverdagen er i betydelig endring med digitalisering og kostnadsoptimalisering som viktige drivere. Som følge av dette er kundedadferden i betydelig endring og dette påvirker bankenes forretningsmodell, strategier og organisering. Derfor har banken tatt, og vil fortsette å ta, strategiske grep på de områder vi selv har mulighet for å påvirke.

Medarbeidernes kompetanse og evne til å skape gode kundeopplevelser er bankens viktigste ressurs, og det er av den grunn stort fokus på kompetanse- og medarbeiderutvikling. Vårt mål er å ha høyt kompetente medarbeidere som aktivt leverer ledende helhetlig økonomisk rådgivning til våre kunder, samt at vi driver banken med høy grad av kvalitet og effektivitet. Eika-Skolen er Eika-bankenes egen skole for utvikling av medarbeidere. Eika-Skolen tilbyr et bredt spekter av kurs, samlinger, e-læringer

og webbaserte treningsmoduler. Det utarbeides individuelle kompetanseplaner med fokus på utvikling tilpasset den ansattes rolle og bankens behov og planer.

Kollektiv kompetanseutvikling er viktig, og det god kultur i organisasjonen for å dele kunnskap med hverandre. I 2010 kom det krav om at de som jobber med investeringsrådgivning skal være autorisert som finansiell rådgiver. Banken har satset betydelig på dette området siden kravet kom, og ved utgangen av 2021 har vi 7 autoriserte finansielle rådgivere samt 13 autoriserte forsikringsrådgivere. I tillegg er samtlige bredderådgivere kredittsertifisert.

Banken er opptatt av å gi sine ansatte både personlig og faglig utvikling og avansementsmuligheter i organisasjonen. Derfor legger vi i stor utstrekning til rette for intern rekruttering når nye behov i organisasjonen skal dekkes. I 2021 valgte vi å styrke bankens kapasitet og kompetanse på Complianceområdet gjennom rekruttering av ny Compliance-ansvarlig som tiltrådte stillingen 1. desember. Dette bidrar til å redusere bankens operasjonelle risiko.

Eika Alliansen.

Berg Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av over 50 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 400 milliarder kroner og om lag 2.500 ansatte. Dette gjør Eika Alliansen til en av de største aktørene i det norske bankmarkedet. Med 171 bankkontorer i 114 kommuner er alliansen til stede med rådgivere geografisk nært kundene. Dette er ikke minst viktig for næringslivets verdiskaping og arbeidsplassene i mange norske lokalsamfunn.

Lokalbankene som styrker lokalsamfunnet.

Lokalbankene i Eika Alliansen bidrar til økonomisk vekst og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv i mange norske lokalsamfunn med sin fysiske tilstedeværelse i lokalsamfunnene der kundene bor, med rådgivere som har et personlig engasjement for den enkelte personkunden og det lokale næringslivet. Sammen med smarte løsninger og den digitale hverdagsbanken gir dette kundene unike kundeopplevelser. Det er den samlede kundeopplevelsen som er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn og som har gjort at lokalbankene i Eika Alliansen har blant landets mest tilfredse kunder både i personmarkedet og bedriftsmarkedet.

Eika Gruppen styrker lokalbankene.

Eika Gruppen kjernevirksomhet er å sikre lokalbankene moderne og effektiv bankdrift gjennom gode og kostnadseffektive produkt- og tjenesteleveranser. Leveransene inkluderer en komplett plattform for bank-infrastruktur inkludert IT- og betalingstjenester. Gjennom året har Eika Gruppen bistått alliansebankene og kundene med effektive og trygge IT-løsninger og -infrastruktur. Løsningene har vist seg å være robuste og effektive samhandlingsverktøy har sikret tilnærmet normal drift også i perioder med mange medarbeidere på hjemmekontor. I tillegg har Eika bistått bankene på en lang rekke områder, knyttet til bankenes håndtering av de ulike støttetiltakene iverksatt av myndighetene gjennom de seneste to årene.

Produktselskapene i Eika Gruppen – Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling – leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tjenester som sikrer lokalbankene økt tilgjengelighet og effektiv kommunikasjon med kundene.

Utover disse leveransene gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice. I tillegg leverer Eika Gruppen tjenester innen kommunikasjon,

marked og merkevare, bærekraft og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes interesser også på disse områdene.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbankene langsiktig og stabil finansiering.

EBK er lokalbankenes boligkredittforetak, direkte eid av 62 norske lokalbanker og OBOS. EBK's hovedformål er å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering. Selskapet har tillatelse til å finansiere sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at EBK har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom EBK får alliansebankene dermed tilgang på langsiktig og svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften mot større norske og internasjonale banker.

EBK har en forvaltningskapital på ca. 120 milliarder kroner (pr. Q3 2021) og er en viktig bidragsyter til at lokalbankene oppnår redusert finansieringsrisiko og kan opprettholde konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

Bytte av kjernebankleverandør

Teknologi er en stadig mer avgjørende forutsetning for bankenes konkurranseevne. I desember 2020 besluttet banken, sammen med øvrige banker i Eika Alliansen, å bytte kjernebankleverandør fra Skandinavisk Data Center (SDC) til TietoEVRY. Bytte av kjernebankleverandør skal styrke bankens langsiktige konkurransekraft gjennom betydelig kostnadseffektivisering, styrket innovasjons- og utviklingskraft og økt strategisk fleksibilitet.

Bytte av kjernebankleverandør vil for Berg Sparebank vil skje i Q3 2023.

Gjennom 2021 har det vært jobbet godt og målrettet i banken og i hele Eika Alliansen med konverteringsprosjektet. Det har vært god fremdrift gjennom året og inn i 2022, og det er etablert robuste planer for videre arbeid.

Løpende beregninger indikerer at den økonomiske kostnaden ved kjernebytte er i tråd med de opprinnelige anslagene. Sammenlignet med opprinnelige estimat er usikkerheten knyttet til delelementene i betydelig redusert gjennom året i takt med at avtaler er inngått og andre uavklarte punkter er avklart.

Banken eier pr. 31.12.2021 2.650 andeler i SDC A/S. Ved oppsigelse av avtalene med SDC medfører det en salgsplikt på aksjene. En endelig avtale knyttet til avhending av aksjer er nært forestående og det ligger ikke an til noen vesentlig reduksjon i verdi sammenlignet med bokført verdi.

Risikoforhold og intern kontroll

Styret i Berg Sparebank har etablert en egen policy for virksomhets- og risikostyring. Dokumentet gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen, i banken og ses i sammenheng med bankens strategi og vedtekter. Revisjon av dokumentet skjer ved behov og minimum årlig. Finansiell risiko er i hovedsak knyttet til kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Styret får kvartalsvise rapporter om bankens risikosituasjon. Det er styrets vurdering at bankens risiko- og kapitalstyring er tilfredsstillende.

5.1 Internkontroll

Bankens arbeid med internkontroll er hjemlet i:

- Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CCR/CRD IV (CRR/CRD IV-Forskriften) del X §§ 35–41.
- Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) §13–6.
- Bankens Policy for virksomhets- og risikostyring – sist vedtatt 29.04.2021.
- Internkontroll – Styrets prinsippdokument vedtatt 06.11.2020.
- Internkontroll – premisser og risikovurdering 22.01.2021.

Gjennomføring av bankens risikovurdering og internkontroll bygger på § 37 i CRR/CRD IV-Forskriften. Det er etablert tilfredsstillende rutiner og kontrollhandlinger på alle vesentlige virksomhetsområder. Administrasjonen gir halvårlige rapporter til styret med vurdering av risikoforhold så vel som kvaliteten av den interne kontrollen. Videre foretar ekstern revisor årlig en vurdering av bankens kontrolltiltak med tilhørende rapport til styret. Revisjonen har i sin rapport for 2021 konkludert med at banken har etablert tilfredsstillende internkontroll.

5.2 Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at en kunde ikke kan oppfylle sine forpliktelser på grunn av manglende betalingsevne eller betalingsvilje, og at etablerte sikkerheter ikke har tilstrekkelig verdi til å dekke bankens tilgodehavende. Risikoen oppstår hovedsakelig gjennom utlån og garantier. Banken foretar risikoklassifisering av alle engasjementer som en integrert del av bankens kredittvurdering og saksgangsprosess. Banken benytter et risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittrisiko i bedrifts- og personmarkedsporteføljen. Systemet er basert på en modell som avdekker forventet sannsynlighet for mislighold og tap. Overvåking skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse og evt. mislighold.

Kredittrisiko styres gjennom bankens kredittstrategi. Det er utarbeidet kredittpolicy, kredittåndbok, retningslinjer for utlån. Det er etablert fullmakts- struktur og rutiner for styring av kredittrisiko, herunder klargjøring av krav til dokumentasjon og betjeningsevne for kunder som innvilges kreditt, samt krav til sikkerhet i engasjementene. Risiko i porteføljen blir kontinuerlig overvåket for å avdekke sannsynlighet for mislighold og for å kalkulere tap dersom mislighold inntreffer. Bankens kredittrisiko består hovedsakelig av små enkeltrisikoer mot privat- og bedriftskundemarkedet. Etablert risikostyring skal sikre at kredittrisiko er i samsvar med bankens risikovilje, og det er ingen endring i bankens kredittrisikoprofil gjennom året. Det forventes heller ingen endring i 2022, og tapene for 2022 vurderes å bli på nivå med 2021. Bankens kredittrisiko skal være lav til moderat.

5.3 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke kan innfri sine forpliktelser ved forfall og refinansiere gjeld til en akseptabel pris. Risikoen omfatter også bankens evne til å finansiere ønsket vekst uten vesentlig økte kostnader. Av bankens likviditetspolicy, som er styrebehandlet, fremgår det at banken skal ha en lav likviditetsrisiko. Likviditetspolicyen har klare rammer for likviditetsnivået i banken, herunder måltall for bufferlikviditet og likviditetsindikatorer, mål for innskuddsdekning og vedtatte rammer for finansieringsstruktur. Bankens likviditetsrisiko skal være lav.

5.4 Markedsrisiko

Markedsrisiko kan beskrives som ugunstige endringer relatert til rente, valuta og kursrisiko. Styret har etablert en egen policy for markedsrisiko. Styring av bankens markedsrisiko skjer gjennom definerte rammer for investeringer i aksjer, aksjefond og obligasjoner m.m. Rammene ligger godt innenfor de myndighetsbestemte maksimalgrensene, og vurderes årlig av styret. Bankens markedsrisiko skal være lav til moderat.

5.5 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige/sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Styring av operasjonell risiko ivaretas gjennom bankens policydokument for operasjonell risiko samt gjennom bankens øvrige policyer og retningslinjer. Banken har etablert retningslinjer for rapportering av operasjonelle hendelser som har medført tap eller som kunne gitt tap. Bankens operasjonelle risiko skal være lav.

5.6 ICAAP

Berg Sparebank er underlagt kapitaldekningsregelverket, og skal derfor i tillegg til å oppfylle minstekrav til ansvarlig kapital, regelmessig gjennomføre en intern kapitalvurderingsprosess, (Internal Capital Adequacy Process). Hensikten med ICAAP-arbeidet er å etablere en prosess for beregning og oppfølging av bankens kapitalbehov i forhold til risikoprofil. Bankens siste ICAAP-rapport tar utgangspunkt i regnskapstallene pr. 31.12.2020.

Styret valgte å øke det langsiktige minimumsmålet for ren kjernekapitaldekning til 14,4 prosent. Tilsvarende er kjernekapitaldekning og krav til ansvarlig kapitaldekning økt, og satt til henholdsvis 15,9 prosent og 17,9 prosent. Dagens nivå på 25,35 prosent ren kjernekapitaldekning (23,37 prosent konsolidert ren kjernekapitaldekning) gir oss en buffer til minimumsmålet. Bufferen skal gradvis styrkes gjennom uendret risikoprofil og vekst tilpasset bankens lønnsomhet og kapitalisering. Nye vurderinger vil gjøres i ICAAP beregninger pr. 31.12.2021.

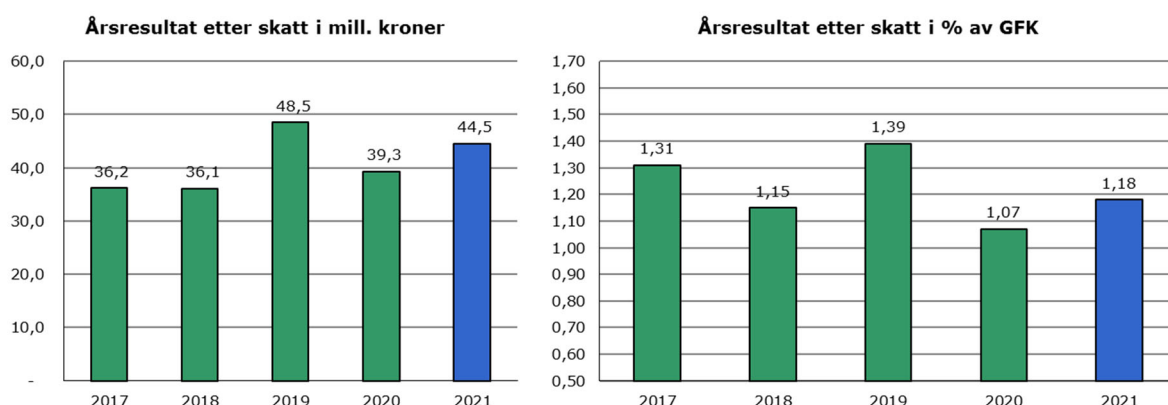
Berg Sparebank har foreløpig ikke hatt behov for utstedelse av fondsobligasjonslån eller emisjon av egenkapitalbevis for å styrke bankens kapitaldekning.

Resultatutvikling

Regnskapet er utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift. Til grunn for vurderingen ligger bankens sunne økonomiske drift og finansielle stilling, samt vår vurdering av framtidsutsiktene. Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskapet og balansen, med tilhørende noter sammen med opplysningene i årsberetningen, en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av bankens virksomhet og av dens stilling ved årsskiftet. Banken har hatt overskudd i alle kvartaler.

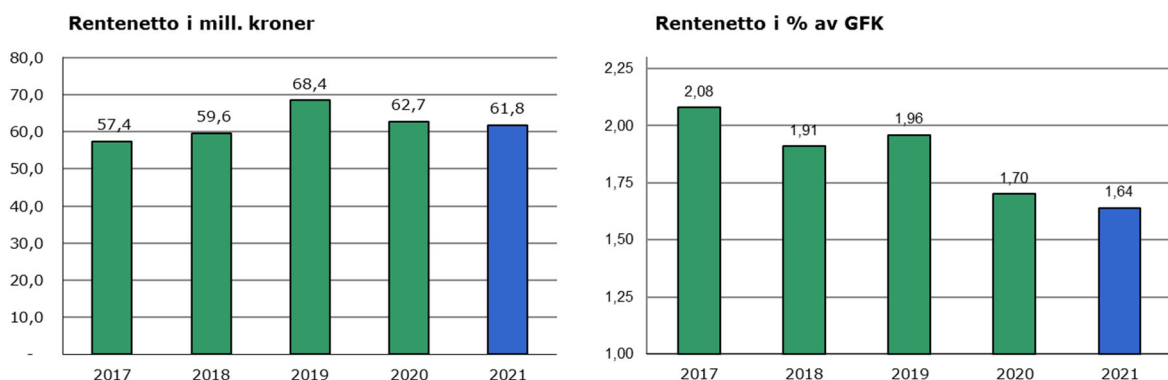
6.1 Årsresultat

Berg Sparebanks resultat etter skatt ble på 44,5 mill. kroner (39,3). I prosent av GFK utgjør dette 1,18 prosent (1,07). Dette tilsvarer en egenkapitalavkastning på 7,8 prosent. Resultatet er preget av noe redusert rentenetto, reduserte kostnader og økte provisjonsinntekter.

6.2 Rentenetto

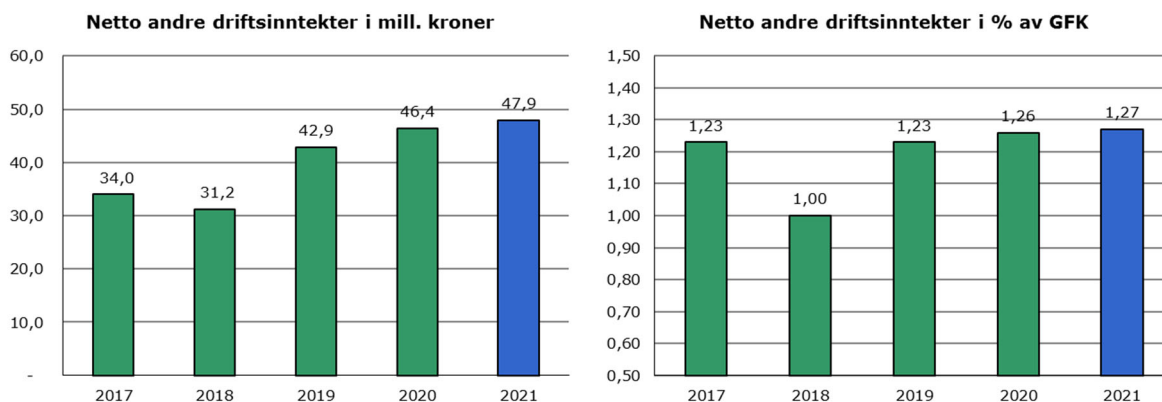
Bankens samlede netto rente- og kredittprovisjonsinntekter utgjør 61,8 mill. kroner i 2021. Dette er 0,9 mill. kroner lavere enn ved utgangen av 2020. Bankens rentenetto målt i nominelle kroner er redusert med 1,4 prosent. I prosent av GFK er rentenetto redusert fra 1,70 prosent til 1,64 prosent. Reduksjon kommer som følge av økt sikringsfondskostnad, og tøff konkurranse om boliglånskundene.

6.3 Netto andre driftsinntekter

Netto andre driftsinntekter har økt med 1,6 mill. kroner fra 2020, og utgjorde 47,9 mill. kroner. Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer reduseres med 1,8 mill. kroner til 12,4 mill. kroner. Netto provisjonsinntekter øker med 3,2 mill. kroner til 31,0 mill. kroner, hovedsakelig som følge av økt provisjon fra forsikrings- og spareområdet. Netto kursgevinst på finansielle instrumenter øker marginalt med 0,2 mill. kroner til 4,5 mill. kroner.

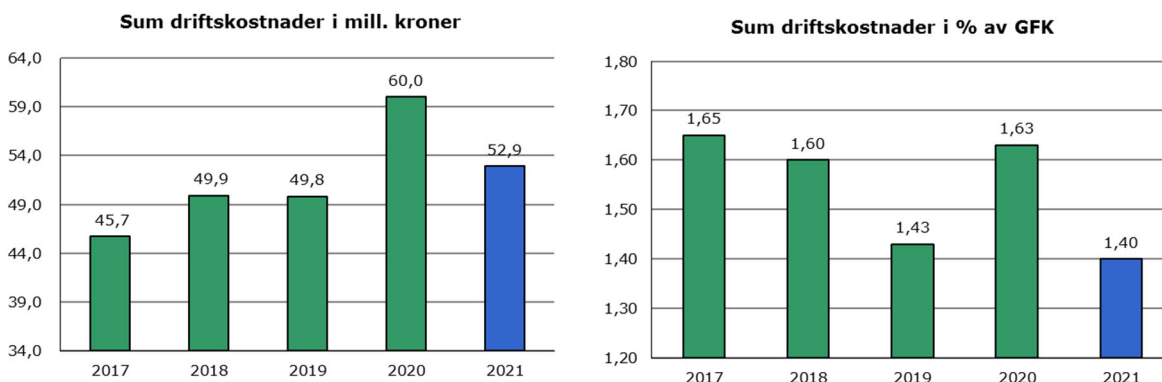
I prosent av GFK øker netto andre driftsinntekter marginalt til 1,27 prosent (1,26) i 2021.

6.4 Kostnader

De samlede driftskostnadene for banken utgjør 52,9 mill. kroner mot 60,0 mill. kroner i 2020. Kostnadsreduksjon på 7,1 mill. kroner mot fjoråret må ses i sammenheng med den ekstraordinære kostnaden på 9,2 mill. kroner knyttet til bytte av kjernebankleverandør fra SDC til TietoEvry i 2020. Reelt sett er kostnadene i 2021 økt med 2,1 mill. kroner. Målt mot GFK er kostnadene 1,40 prosent (1,63) i 2021.

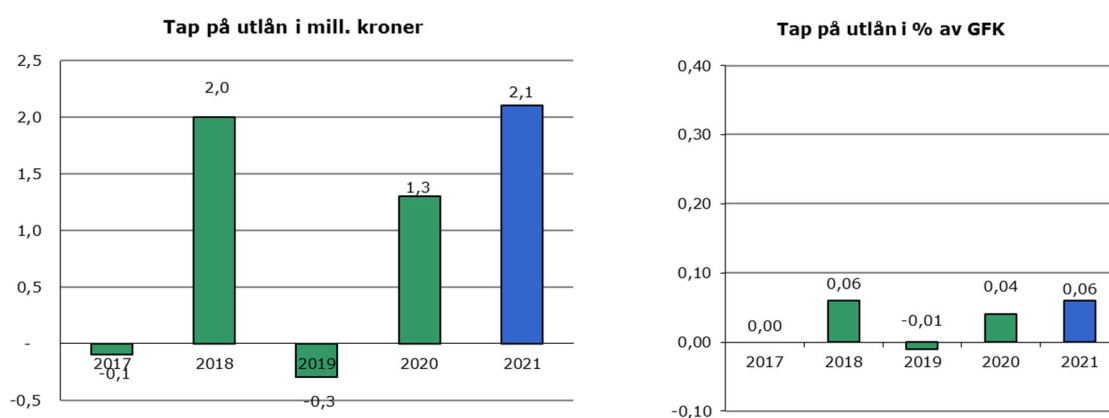
Kostnader i prosent av inntekter i 2021 utgjør 48,2 prosent (55,0).

6.5 Tap på utlån og garantier

Tap på utlån og garanti har de senere årene vært lave, og netto tap på utlån er bokført med 2,1 mill. kroner mot 1,3 millioner i 2020. Som følge av Koronapandemien ble det i 2020 kostnadsført en tilleggsnedskrivning på 4,0 mill. kroner. Dette med bakgrunn i at våre tapsmodeller trolig ikke fullt ut fanger opp effektene av koronapandemien. Som følge av svært lave og stabile misligholdstall er 2 av 4 mill. kroner av tilleggsnedskrivningen tilbakeført i 2021. I prosent av GFK utgjør tap på utlån og garantier 0,06 prosent (0,04). Etter IFRS 9 er bankens utlån til kunder, ubenyttede trekkrettigheter og garantier gruppert i 3 steg basert på misligholdssannsynlighet (PD). Disse 3 stegene erstatter tidligere gruppenedskrivninger og individuelle nedskrivninger etter NGAAP. Samlede nedskrivninger utgjør totalt 15,2 mill. kroner og 0,49 prosent av brutto utlån.

For ytterligere opplysninger knyttet til tap og nedskrivninger – se note 11.

6.6 Disponering av årsoverskudd

Styret foreslår følgende disponering av bankens overskudd (i tusen kroner):

Resultat for regnskapsåret	44.525
Overført til gavefond	4.500
Til fond for vurderingsforskjeller	652
= Overført til sparebankens fond	39.373

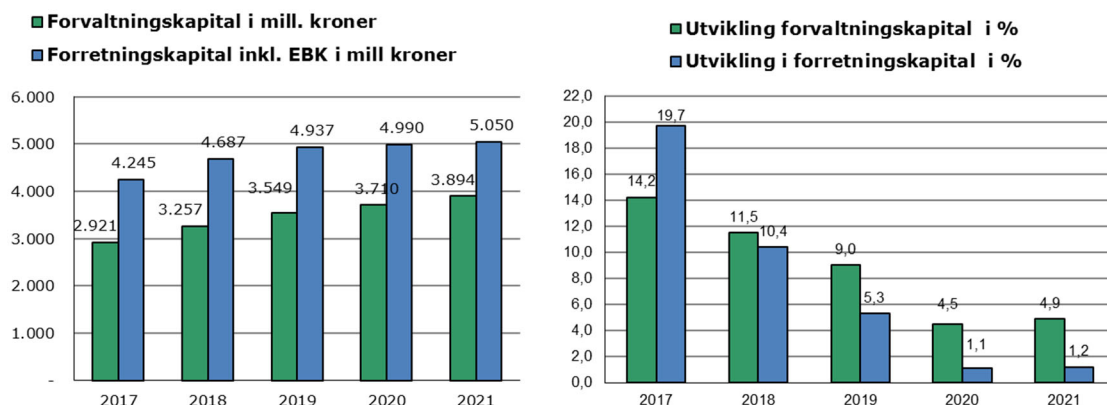
6.7 Konsernregnskap

Konsernregnskapet er en konsolidering av Berg Sparebank som morbank og datterselskapene Berg Sparebank Eiendomsmegling AS og AS Storgaten 10. AS Storgaten 10 er heleid, mens Berg Sparebank eier 74,5 prosent av aksjene i Berg Sparebank Eiendomsmegling AS. Bankens andel av datterselskapenes resultat for 2021 utgjør til sammen 1,1 mill. kroner. Datterselskapene har 4 heltidsansatte.

Kapitalutvikling

7.1 Forvaltningskapital og totalkapital

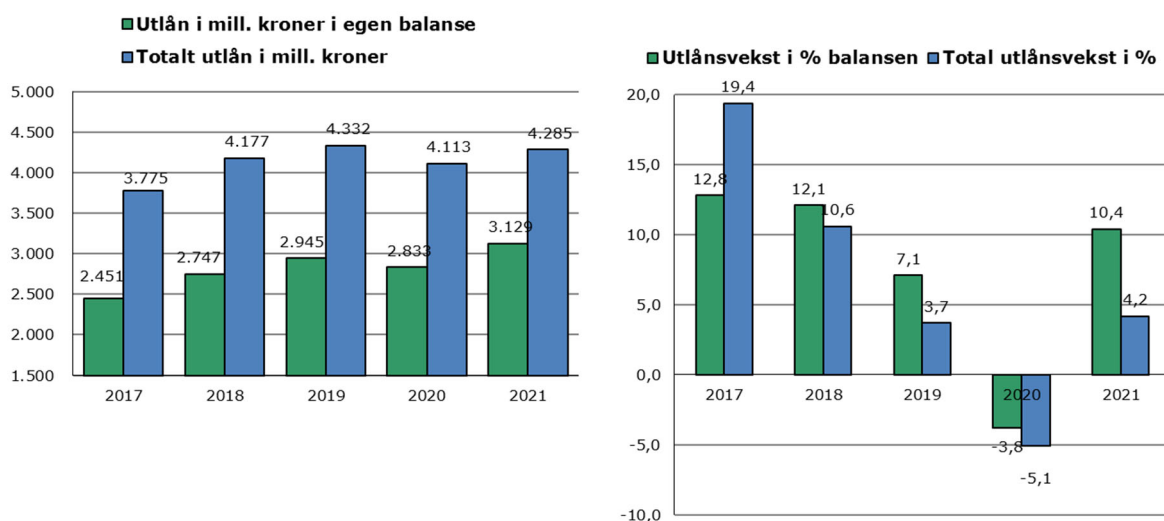
Bankens forvaltningskapital ved utgangen av 2021 ble 3,894 milliarder kroner. Dette er en økning på 4,9 prosent fra 2020. Dersom man tar hensyn til utlånsvolum som er formidlet til Eika Boligkreditt, vil forretningskapitalen være 5,050 milliarder kroner. Tilsvarende for 2020 var 4,991 milliarder kroner.

7.2 Utlånsutvikling

Bankens utlån i egen balanse har økt med 10,4 prosent. Tilsvarende tall i fjor var - 3,8 prosent. Brutto utlån ved årsskiftet var 3,129 milliarder kroner. Banken har ved årsskiftet en portefølje i Eika Boligkreditt på 1,156 milliarder kroner. Samlet utlånsvekst for 2021 er på 4,2 prosent som utgjør 171,8 mill. kroner. Ser man veksten over siste 5 års periode er gjennomsnittlig årlig vekst 6,6 prosent.

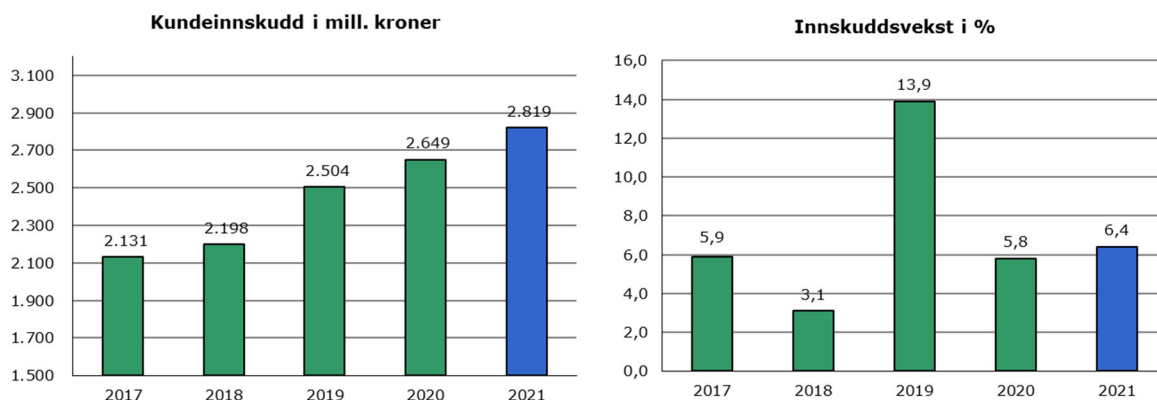
Bankens overføringsgrad til EBK AS er 30,7 prosent av bankens utlån til personmarkedet. Utlån i egen balanse til bedriftsmarkedet utgjør 16,4 prosent tilsvarende 514 mill. kroner.

Gjennomsnittlig utlånsrente i egen balanse var 2,71 prosent mot 3,19 prosent i 2020.

7.3 Innskuddsutvikling

Kundeinnskuddene har økt med 170 millioner kroner i 2021 mot 144 millioner kroner i 2020. Samlede innskudd utgjør 2,819 milliarder kroner. Innskuddsdekningen pr. utgangen av 2021 er 90,1 prosent mot 93,5 prosent i 2020. Gjennomsnittlig rente på kundeinnskuddene ble 0,49 prosent mot 0,85 prosent i 2020.

7.4 Egenkapital og kjernekapitaldekning

Bankens ansvarlige kapital består av egenkapital og et ansvarlig lån, opptatt i 2018, pålydende 40 mill. kroner. Bankens egenkapital utgjør 595,0 millioner pr. 31.12.2021. Soliditeten er 15,3 prosent – opp 0,5 prosent poeng sammenlignet med utgangen av fjoråret.

Bankens rene kjernekapitaldekning ved årsskiftet 2021 er 25,35 prosent og beløper seg til 471,9 mill. kroner etter fradrag for ansvarlig kapital i finansinstitusjoner.

Utsiktene for kommende år

Koronapandemien og massive smitteverntiltak har preget norsk og internasjonal økonomi i snart 2 år. Selv om det har vært mange opp- og nedturer kan det synes som vi begynner å ane slutten på pandemien. Høy og økende vaksinasjonsgrad kombinert med mer smittsomme, men mindre farlige virusmutasjoner, gjør at det er grunn til optimisme hos en tiltakstrøtt befolkning.

For å dempe konsekvensene av pandemien ble det iverksatt en rekke penge- og finanspolitiske tiltak. Disse har løftet den økonomiske aktiviteten, men vi ser også tegn til at økonomien har fått for mye «Møllers tran». Tilbudssiden har ikke klart å holde tritt med etterspørsel, og vi ser dette i form av blant annet komponentmangel, fraktutfordringer, svært høye energipriser og som en konsekvens av dette rekordhøye inflasjonstall i en rekke økonomier. Arbeidsledigheten lå ved starten av 2021 på 5 prosent, mens i desember hadde den sesongjusterte arbeidsledigheten falt til 3,5 prosent. Dette er lavt, og i visse bransjer får man ikke tak i rett kompetanse. Dette skaper et stramt arbeidsmarked som sammen med økt inflasjon legger press på lønninger. For å dempe inflasjon og presset i økonomien er det derfor prognostisert en strammere pengepolitikk gjennom økte sentralbankrenter. Norges Bank har i sin renteprognose varslet 3 renteøkninger i 2022.

Bankens person- og bedriftskunder har stort sett klart seg bra gjennom krisen, godt hjulpet av avdragsfrihet og andre økonomiske løsninger, i tillegg til regjeringens mange støtteordninger for næringslivet. Utviklingen i misligholdte engasjementer gjennom 2020 og 2021 bekrefter dette. De fleste vil derfor komme seg gjennom krisen, om enn noen med en betydelig mindre økonomisk buffer enn før pandemien.

Boligprisveksten har vært høy, og man forventer stigende boligpriser også i 2022. Eiendom Norges prognose for boligmarkedet er en oppgang på 4 prosent. Renten har stor betydning for boligprisene, og høyere renter i 2022 vil redusere prisveksten sammenlignet med 2020 og 2021. Det er hard konkurranse om kundene i vårt markedsområde, men med konkurransedyktige vilkår og ledende kundeopplevelser forventer styret at bankens positive utvikling fortsetter. I våre budsjetter for 2022 legger man til grunn en kredittvekst moderat over den nasjonale kredittveksten til husholdninger.

Banken er godt i gang med arbeidet med å forberede organisasjonen på overgang til nytt kjernebanksystem. Konvertering er planlagt i september 2023. Avtalen med TietoEvry vil styrke vår langsiktige konkurransekraft gjennom betydelig kostnadseffektivisering, styrket utviklingskraft og økt strategisk fleksibilitet. Vi får en fremtidsrettet IT-plattform som svarer opp kundenes stadig økte forventninger til digitale løsninger og tjenester. Avtalen med TietoEVRY er beregnet å gi banken en årlig effektivisering i IT-kostnader på om lag 40 prosent tilsvarende 4,1 mill. kroner.

Det er styrets vurdering at eierskapet og samarbeidet i Eika-Gruppen er strategisk meget viktig for bankens selvstendige utvikling. Alliansen bidrar til å styrke vår posisjon som selvstendig lokalbank.

Bankens soliditet og gode markedsposisjon er et godt utgangspunkt for en videre positiv utvikling. Forsvarlig og langsiktig økonomisk drift skal vektlegges på en slik måte at banken også i årene som kommer skal bidra til verdiskapning for kunder og lokalsamfunn. Styret anser Berg Sparebank som godt rustet til å møte fremtidens utfordringer. Vi har i våre budsjetter lagt til grunn et tilfredsstillende driftsresultat for 2022.

Styret vil rette en stor takk til engasjerte medarbeidere og tillitsvalgte for godt samarbeid og god innsats i året banken har lagt bak seg. Styret ønsker også å takke bankens kunder og øvrige forbindelser for godt samarbeid.

Halden, 3. mars 2022.

I styret for BERG SPAREBANK

Bjørn Brevig, leder

Terje Kristiansen, nestleder

Karianne Hauge

Malin Hansen

Merete Dammyr

Bård Degnes

Jørn Berg, Adm. banksjef

Resultatregnskap med notehenvisninger

		Morbank		Konsern	
Ordinært resultat - Tall i tusen kroner		2021	2020	2021	2020
Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost		80.338	92.059	80.077	91.755
Renteinntekter fra øvrige eiendeler		3.023	3.675	3.023	3.675
Rentekostnader og lignende kostnader		21.562	33.066	21.550	32.991
Netto renteinntekter	Note 18	61.798	62.668	61.550	62.440
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		34.154	31.454	34.154	31.454
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		3.181	3.665	3.181	3.665
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		12.426	14.191	11.331	12.858
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter		4.547	4.393	4.547	4.393
Andre driftsinntekter		0	0	13.427	13.667
Netto andre driftsinntekter	Note 19	47.946	46.373	60.277	58.707
Lønn og andre personalkostnader	Note 20,2'	21.959	21.144	27.170	26.625
Andre driftskostnader	Note 22	27.398	37.934	35.215	43.208
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immaterielle eiendeler	Note 31	3.570	916	2.101	1.546
Sum driftskostnader før kredittap		52.927	59.994	64.486	71.379
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	Note 11	2.110	1.347	2.110	1.347
Resultat før skatt		54.707	47.701	55.231	48.421
Skattekostnad	Note 24	10.182	8.410	10.546	8.864
Resultat av ordinær drift etter skatt		44.525	39.291	44.684	39.557
Andre inntekter og kostnader - Tall i tusen kroner					
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger		453	-1.902	453	-1.902
Verdiendring egenkap.instr. til virkelig verdi over andre innt. og kostn	Note 29	5.175	8.096	5.175	8.096
Skatt	Note 24	138	571	138	571
Sum poster som ikke vil bli klassifisert over resultatet		5.490	5.623	5.490	5.623
Totalresultat		50.015	44.914	50.174	45.180
Resultat etter skatt					
Majoriteten sin andel av resultatet i perioden etter skatt				44.525	39.291
Minoriteten sin andel av resultatet i perioden etter skatt				159	266
Totalresultat					
Majoriteten sin andel av totalresultatet i perioden				50.015	44.914
Minoriteten sin andel av totalresultatet i perioden				159	266

Balanse med notehenvvisninger

Balanse - Eiendeler

Tall i tusen kroner	Noter	Morbank		Konsern	
		2021	2020	2021	2020
Kontanter og kontantekvivalenter	Note 25-26	3.304	5.054	3.304	5.054
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	Note 25-26	205.988	113.623	205.988	113.623
Utlån til og fordringer på kunder	Note 6-11, 25-26	3.113.911	2.820.915	3.106.698	2.813.215
Rentebærende verdipapirer	Note 27	267.750	379.458	267.750	379.458
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	Note 28-29	232.263	346.262	232.263	346.262
Eierinteresser i konsernselskaper	Note 30	20.745	20.093	0	0
Varige driftsmidler	Note 31	30.161	7.399	39.777	36.479
Andre eiendeler	Note 32	20.178	17.905	22.760	20.291
Sum eiendeler		3.894.299	3.710.709	3.878.539	3.714.381

Balanse - Gjeld og egenkapital

Tall i tusen kroner	Noter	Morbank		Konsern	
		2021	2020	2021	2020
Innlån fra kredittinstitusjoner	Note 33	100.214	150.262	100.214	150.262
Innskudd og andre innlån fra kunder	Note 34	2.818.845	2.648.710	2.813.817	2.643.824
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Note 35	270.323	275.198	270.323	275.198
Annen gjeld	Note 36	25.277	25.459	28.110	28.603
Pensjonsforpliktelser	Note 36	10.315	10.504	10.315	10.504
Betalbar skatt	Note 24	10.320	9.743	10.740	10.250
Andre avsetninger	Note 6, 10-11	23.957	135	9.378	4.455
Ansvarlig lånekapital	Note 35	40.031	40.026	40.031	40.026
Sum gjeld		3.299.281	3.160.036	3.282.928	3.163.122
Fond for vurderingsforskjeller		18.237	17.585	0	0
Fond for urealiserte gevinster		62.697	57.830	72.582	67.715
Sparebankens fond		505.192	465.197	505.192	465.197
Gavefond		8.891	10.061	8.891	10.061
Annen egenkapital		0	0	8.352	7.700
Minoritetsinteresser		0	0	594	586
Sum opptjent egenkapital		595.018	550.673	595.611	551.259
Sum gjeld og egenkapital		3.894.299	3.710.709	3.878.539	3.714.381

Halden, 3. mars 2022.

I styret for BERG SPAREBANK

Bjørn Brevig, leder

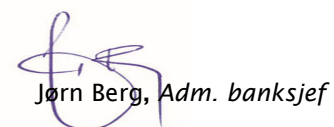

Terje Kristiansen, nestleder

Karianne Hauge

Malin Hansen

Merete Dammyr

Bård Degnes

Jørn Berg, Adm. banksjef

Nøkkeltall

Nøkkeltall er annualisert der ikke annet er spesifisert

2021

2020

Resultat

Kostnader i % av totale inntekter (eskl. VP)	57,05 %	66,32 %
Kostnader i % av totale inntekter justert for netto finans	50,56 %	58,63 %
Andre inntekter i % av totale inntekter (eskl. VP)	33,39 %	30,72 %
Innskuddsmargin hittil i år	0,00 %	-0,11 %
Utlånsmargin hittil i år	2,22 %	2,45 %
Netto rentemargin hittil i år	1,64 %	1,70 %
Ordinært resultat etter skatt i % av gj.sn. forvaltnings kapital	1,18 %	1,07 %
Egenkapitalavkastning etter skatt basert på totalresultat	8,73 %	8,56 %
Egenkapitalavkastning etter skatt basert på ordinært resultat	7,77 %	7,49 %

Balanse

Andel av utlån til BM av totale utlån på balansen	16,43 %	15,22 %
Andel lån overført til EBK - kun PM	30,65 %	34,76 %
Innskuddsdekning	90,09 %	93,48 %
Innskuddsvekst (12mnd)	6,42 %	5,76 %
Utlånsvekst (12 mnd)	10,44 %	-3,79 %
Utlånsvekst inkl. EBK (12 mnd)	4,18 %	-5,06 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	3 778 514	3 673 900
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) inkl. EBK	4 992 585	5 019 511

Nedskrivninger på utlån og mislighold

Resultatførte tap i % av gjennomsnittlig brutto utlån	0,07 %	0,05 %
Tapsavsetninger i % av brutto utlån	0,48 %	0,44 %

Nøkkeltall er annualisert der annet ikke er spesifisert

Soliditet¹

Ren kjernekapitaldekning	23,37 %	21,31 %
Kjernekapitaldekning	23,77 %	21,77 %
Kapitaldekning	25,85 %	23,97 %
Uvektet kjernekapitalandel	10,52 %	9,40 %

¹Inklusiv konsolidering av samarbeidsgrupper

LCR	277 %	136 %
NSFR	145 %	141 %

Endringer i egenkapitalen

Morbank

Opptjent egenkapital

<i>Tall i tusen kroner</i>	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for vurderings- forskjeller	Fond for urealiserte vinstar	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2019	435.347	8.411	7.111	-		450.869
Overgang til IFRS	-3.527		9.885	50.882		57.240
Egenkapital 01.01.2020	431.820	8.411	16.996	50.882		508.109
Resultat etter skatt	34.702	4.000	589	8.096		47.387
Estimatavvik pensjon	-1.902					-1.902
Endring i utsatt skatt estimatavvik og urealisert aksjegev.	476			-1.047		-571
Totalresultat 31.12.2020	33.275	4.000	589	7.049		44.914
Utbetalt gaver i 2020		-2.350				-2.350
Andre endringer egenkapital	101			-101		-
Egenkapital 31.12.2020	465.197	10.061	17.585	57.830		550.673
Resultat etter skatt	39.372	4.500	652			44.525
Verdiendring				5.175		5.175
Estimatavvik pensjon	453					453
Endring i utsatt skatt estimatavvik og urealisert aksjegev.	-138					-138
Totalresultat 31.12.2021	39.687	4.500	652	5.175	-	50.015
Utbetalt gaver i 2021		-5.670				-5.670
Andre endringer egenkapital	308			-308		-
Egenkapital 31.12.2021	505.192	8.891	18.237	62.697		595.018

Konsern

Opptjent egenkapital

<i>Tall i tusen kroner</i>	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for vurderings- forskjeller	Fond for urealiserte vinstar	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2019	435.347	8.411			7.687	451.445
Overgang til IFRS	-3.527			60.767		57.240
Egenkapital 01.01.2020	431.820	8.411		60.767	7.687	508.685
Resultat etter skatt	34.702	4.000		8.096	855	47.653
Estimatavvik pensjon	-1.902					-1.902
Endring i utsatt skatt estimatavvik og urealisert aksjegev.	476			-1.047		-571
Totalresultat 31.12.2020	33.275	4.000		7.049	855	45.180
Utbetalt gaver i 2020		-2.350				-2.350
Andre endringer egenkapital	101			-101	-255	-255
Egenkapital 31.12.2020	465.197	10.061		67.715	8.287	551.259
Resultat etter skatt	39.372	4.500			812	44.684
Verdiendring				5.175		5.175
Estimatavvik pensjon	453					453
Endring i utsatt skatt estimatavvik og urealisert aksjegev.	-138					-138
Totalresultat 31.12.2021	39.687	4.500	-	5.175	812	50.174
Utbetalt gaver i 2021		-5.670				-5.670
Andre endringer egenkapital	308			-308	-152	-152
Egenkapital 31.12.2021	505.192	8.891	-	72.582	8.946	595.611

Kontantstrømoppstilling – direkte metode

Tall i tusen kroner	Morbank 2021	Morbank 2020	Konsern 2021	Konsern 2020
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter				
Netto utbetaling av lån til kunder	-295.106	105.543	-295.593	103.081
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	80.258	91.410	79.997	91.106
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	170.135	144.335	169.993	144.493
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-15.508	-23.809	-15.496	-23.732
Renter på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	78	647	78	647
Kjøp og salg av sertifikat og obligasjoner	111.708	-169.152	111.708	-169.152
Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjoner	3.023	3.675	3.023	3.675
Netto provisjonsinnbetalinger	30.973	27.789	30.973	27.789
Innbetalte andre inntekter			13.754	13.446
Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringer i verdipapirer	113.552	-38.521	113.552	-38.521
Utbytte fra kortsiktige investeringer i verdipapirer	205	100	205	100
Utbetalinger til drift	-51.190	-48.640	-64.893	-59.322
Betalt skatt	-10.103	-13.087	-10.610	-13.320
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	138.025	80.290	136.691	80.290
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter				
Netto investering i varige driftsmidler	0	-47	0	-47
Netto langsiktig investering i verdipapirer	10.169	5.346	10.169	5.346
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	11.568	14.091	11.125	14.091
B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	21.737	19.390	21.294	19.390
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter				
Innbetaling ved utstedelse av verdipapirgjeld	195.000	0	195.000	0
Utbetaling ved forfall verdipapirgjeld	-200.000	-41.286	-200.000	-41.286
Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-3.337	-4.897	-3.337	-4.897
Utbetaling ved forfall lån fra kredittinstitusjoner	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Andre betalinger ved lån fra kredittinstitusjoner	1.500	0	1.500	0
Renteutbetalinger på lån fra kredittinstitusjoner	-1.435	-3.532	-1.435	-3.532
Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-946	-1.182	-946	-1.182
Leiebetalinger på balanseførte leieforpliktelser	-2.759	0	-727	0
Utbetaling av utbytte til minoritetsaksjonærer	0	0	-255	0
Utbetalinger fra gavefond	-5.670	-2.350	-5.670	-2.350
C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	-67.647	-103.247	-65.870	-103.247
A + B + C Netto endring likvider i perioden	92.115	-3.567	92.115	-3.567
Likviditetsbeholdning 1.1	112.677	116.244	112.677	116.244
Likviditetsbeholdning 31.12	204.792	112.677	204.792	112.677
Likviditetsbeholdning spesifisert:				
Konter og kontantekvivalenter	3.304	5.054	3.304	5.054
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og fordringer på sentralbank	201.488	107.623	201.488	107.623
Likviditetsbeholdning	204.792	112.677	204.792	112.677

NOTER

NOTE 1 – Regnskapsprinsipper

GENERELL INFORMASJON

Generelt

Berg Sparebank tilbyr banktjenester for person- og bedriftsmarkedet i Norge. Banken har hovedkontor i Halden og filial i Fredrikstad. Hovedkontor har besøksadresse Storgata 10, 1771 Halden.

Regnskapet for 2021 er godkjent av styret 03.03.2022.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak, («årsregnskapsforskriften»).

Banken har valgt å utarbeide regnskapet etter årsregnskapsforskriften § 1–4, 1. ledd bokstav b) og 2. ledd bokstav b) hvilket innebærer at regnskapet utarbeides i samsvar med IFRS med mindre annet følger av forskriften.

Konsolidering

Det er foretatt konsolidering av morselskapet Berg Sparebank og datterselskapene AS Storgaten 10 (100 % eiet) og Berg Sparebank Eiendomsmegling AS (74,5 % eiet) Eiendomsselskapet har ingen aktiv daglig drift. Opplysningene om datterselskapene er gitt i note 23. Andre opplysninger om konsernforhold er gitt i noter der de er vurdert å være vesentlige. Der ikke annet er oppgitt, er notene felles for morbank og konsern.

ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

IFRS 16 Leieavtaler ble implementert fra 01.01.2021 og erstattet IAS 17 Leieavtaler. Standarden angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler. IFRS 16 fjerner skillet som var mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler i IAS 17, og innfører en felles regnskapsmodell for leieavtaler. Leieavtaler skal innregnes i balansen til leietaker med en bruksrett og tilhørende leieforpliktelse på tidspunkt for ikrafttredelse. Leieforpliktelsen måles som nåverdien av fremtidige leiebetalinger i avtaleperioden neddiskontert med implisitt rente i leiekontrakten eller leietakers marginale lånerente. Opsjoner i leieavtalen skal hensyntas i beregningen av nåverdien av forpliktelsen dersom det er sannsynlig at de vil bli benyttet. Leiebetalinger som under IAS 17 inngikk i driftskostnader er erstattet med renter på leieforpliktelsen og avskrivninger på bruksretten. Den totale kostnaden blir høyere de første årene av en leiekontrakt, (renteelementet er da høyere), og lavere i senere år. Rentekostnader beregnes ved å bruke neddiskonteringsrenten på leieforpliktelsen.

IFRS 16 inneholder en valgmulighet til å unnlate å innregne bruksretten og tilhørende leieforpliktelse for leieavtaler dersom leieavtalen er kortsiktig, (kortere enn 12 måneder), eller leie av eiendelen har lav verdi, (lavere enn 5 000 USD). Banken benytter seg av dette fritaket. Banken har valgt å anvende modifisert retrospektiv metode som innebærer at sammenligningstall ikke omarbeides.

Ved implementering 01.01.2021 balanseførte banken en samlet leieforpliktelse på 26.331 MNOK.

STANDARDE, ENDRINGER OG FORTOLKNINGER TIL EKSISTERENDE STANDARDE SOM IKKE ER TRÅDT I KRAFT OG HVOR FORETAKET IKKE HAR VALGT TIDLIG ANVENDELSE

Det er ingen nye IFRS–standarde eller IFRS–fortolkninger som ikke er tredd i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning bankens regnskap.

Regnskapet er presentert i norske kroner, og alle tall er vist i hele tusen, med mindre annet er spesifikt angitt.

INNETKTSFØRING

Periodisering av renter:

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost og for fordringer som vurderes til virkelig verdi i balansen og amortisert kost i resultatet med forskjellen i endring i virkelig verdi og resultatføring etter amortisert kost presentert i utvidet resultat.

Rentebærende balanseposter:

For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres ved periodeslutt.

Renteinntekter på engasjementer som er/ ikke er kredittforringet:

Renteinntekter på engasjementer som er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på nedskrevet verdi. Renteinntekter på engasjementer som ikke er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på brutto amortisert kost, (amortisert kost før avsetning for forventede tap).

Effektiv rente

Den effektive renten er den renten som får nåverdien av fremtidige kontantstrømmer innenfor lånets forventede løpetid til å bli lik bokført verdi av lånet ved første gangs balanseføring. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid.

Gebyrer og provisjoner

Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost og inntektsføres under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester.

Resultatføringen skjer når tjenestene er levert.

Utbytte fra investeringer resultatføres på tidspunkt utbyttet er mottatt.

Leieinntekter fra operasjonelle leieavtaler inntektsføres med like beløp løpende, etter hvert som de opptjenes.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Generelt

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt. Bankene kan benytte seg av finansielle derivater for å kunne sikre eksponeringen mot renterisiko som oppstår gjennom bankens virksomhet. Pr. 31.12.2021 har banken ingen eksponering mot renterisiko for kunder i form av fastrenteinnskudd eller fastrentelån. Se note 17 for renterisikoeksponering for obligasjoner og note 33 og 35 for renterisikoeksponering knyttet til innlån.

Finansielle instrumenter – klassifisering

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen.

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultat
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Med tanke på klassifisering og måling krever IFRS 9 at alle finansielle eiendeler som er pengekrav klassifiseres basert på en vurdering av banken forretningsmodell og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost.

Banken har anledning til å overføre eksisterende utlån som har belåningsgrad under 75 % med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt. Overføring av utlån fra egen balanse til EBK skjer kun unntaksvis og da kun med uvesentlig volum. Banken har derfor klassifisert utlån som kan overføres til EBK til amortisert kost.

Bankens likviditetsportefølje:

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle forpliktelser:

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår innlån fra kredittinstitusjoner, innskudd og andre innlån fra kunder, gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital.

MÅLING**MÅLING TIL VIRKELIG VERDI****Omsetning i aktivt marked**

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder fastsettes med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

Omsetning i ikke-aktivt marked

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

Det gjøres ikke fradrag for transaksjonskostnader ved fastsettelsen av virkelig verdi.

MÅLING TIL AMORTISERT KOST

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost. Inntektene/ kostnadene beregnes etter instrumentets effektive rente. Amortisert kost fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Hvis forventede tap er inkludert ved beregningen av effektiv rente så inkluderes forventet tap i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten med fradrag for avsetning for forventede tap.

MÅLING AV FINANSIELLE GARANTIER

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av

mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og forventet tap beregnet etter reglene for nedskrivning av finansielle eiendeler.

NEDSKRIVNING AV FINANSIELLE EIENDELER

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader. I tillegg er også lånetilsagn som ikke måles til virkelig verdi over resultatet, finansielle garantikontrakter og fordringer på leieavtaler omfattet.

Et finansielt instrument som ikke er kreditforringet vil ved førstegangs balanseføring få en avsetning for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap, og klassifiseres i steg 1.

12-måneders forventet tap er nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til mislighold som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen, vurdert som sannsynligheten for mislighold over gjenværende levetid for en eiendel eller gruppe av eiendeler, er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over hele den forventede levetiden til eiendelen. Eiendelen skal reklassifiseres til steg 2.

For utlån klassifisert i henholdsvis steg 1 og 2 beregnes renten basert på brutto balanseført verdi og avsetningen for tap er normalt modellbasert.

Dersom det oppstår en kredittforringelse, skal instrumentet flyttes til steg 3. Renteinntekter innregnes da basert på amortisert kost og tapsavsetningen settes normalt på individuell basis. For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9.

NEDSKRIVNINGSMODELL I BANKEN

Forventet kredittap (ECL) i steg 1 og 2 beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med effektiv rente. Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). Bankens systemleverandør Skandinavisk Data Center (SDC) har, på vegne av Eika, videreutviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap samt en modell for vurdering av om et engasjement har hatt vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs innregning. Banken benytter den SDC-utviklede modellen. Nedskrivningsmodellen er ytterligere beskrevet i note 2.

OVERTAGELSE AV EIENDELER

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art.

Etterfølgende verddivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

PRESENTASJON AV RESULTATPOSTER KNYTTET TIL FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI

Realiserte gevinster/(tap) samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, inkludert utbytte, medtas i regnskapet under "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår.

Utbytte på aksjer klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat føres over resultatet når utbyttet mottas.

SIKRINGSBOKFØRING

Berg Sparebank benytter ikke sikringsbokføring.

MOTREGNING

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne og når banken har til hensikt å gjøre opp på nettogrunnlag.

Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden. Regnskapet presenteres i norske kroner, som er bankens funksjonelle valuta.

LANGSIKTIG GJELD

Obligasjonsgjeld blir oppført til opptakskost. Opptakskost er pålydende med tillegg av overkurs eller fradrag for underkurs. Over-/underkursen inntektsføres eller kostnadsføres lineært som en justering til løpende renter over lånets løpetid.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler, unntatt investeringseiendommer og bygninger, måles til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Når eiendeler selges eller avhendes, blir balanseført verdi fraregnet og eventuelt tap eller gevinst resultatføres.

Bygninger vurderes til virkelig verdi fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Virkelig verdi underbygges ved uavhengig takst som blir innhentet ved behov. Sist høsten 2019 i forbindelse med overgang fra NGAAP til IFRS pr. 01.01.2020. Endring i en bygnings verdi regnskapsføres i andre inntekter og kostnader. En verdiøkning resultatføres i den grad det tidligere er resultatført nedskrivninger på samme bygg. En nedskrivning regnskapsføres først mot eventuelle tidligere verdiøkninger/oppskrivninger av samme bygg over andre inntekter og kostnader, og deretter resultatføres resterende beløp. Ved avhendelse blir andelen av fond for verdiendringer knyttet til den avhendede eiendelen reklassifisert til annen egenkapital.

Ved verdiregulering av bygninger blir akkumulerte avskrivninger eliminert mot eiendelens brutto balanseførte verdi, og nettobeløpet omarbeidet til eiendelens verdiregulerte beløp.

Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpsprisen, inkludert avgifter/skatter og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler blir balanseført.

Avskrivning er beregnet ved bruk av lineær metode over driftsmidlenes brukstid.

AKSJER I DATTERSELSKAP

Aksjer i datterselskap er vurdert etter egenkapitalmetoden.

IMMATERIELLE EIENDELER

Det er ingen balanseførte immaterielle eiendeler pr. 31.12 bortsett fra utsatt skattefordel.

NEDSKRIVNING AV VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Ved hvert rapporteringstidspunkt og dersom det foreligger indikasjoner på fall i varige driftsmidler og immaterielle eiendelers verdi, vil eiendelens gjenvinnbare beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi med fratrekk av salgskostnader og bruksverdi.

Eiendelens balanseførte verdi nedskrives dersom balanseført verdi er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp.

LEIEAVTALER

Innføring av ny IFRS 16 standard medfører at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing der inngåtte avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 17.

For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Standarden har hovedsakelig fått betydning for leieavtaler knyttet til kontorlokaler. Det medfører at husleiekostnader ikke lenger regnskapsføres som driftskostnad, men som avskrivning av bruksrett eiendel og rentekostnad på tilhørende leieforpliktelse i resultatregnskapet. Leieavtaler med lav verdi, (mindre enn 5 000 USD), og leieavtaler med en leieperiode på 12 måneder eller mindre vil ikke bli balanseført. Leieavtalene som faller inn under disse unntakene innregnes løpende som andre driftskostnader.

Banken har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsansvar. Leieperioden er beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Beregning av nåverdi

av leieforpliktelse inkluderer elementer som fast leie justert for indeksreguleringer i leiekontraktene. Eventuelle opsjoner i leieavtalen og/eller utgifter forbundet med utkjøpsklausuler før endelig kontraktsutløp er medregnet i leieforpliktelsen dersom det er sannsynlig at opsjon eller klausul vil bli benyttet. Felleskostnader og andre variable leiebetalinger etc. er innregnet i leieforpliktelsen for husleiekontraktene og føres som driftskostnad. Diskonteringsrente for leieavtaler er fastsatt ved å anvende leietakers marginale lånerente, det vil si den rentesats en leietaker i et lignende økonomisk miljø måtte betale for å lånefinansiere, i en tilsvarende periode og med tilsvarende sikkerhet, de midler som er nødvendige for en eiendel av lignende verdi som bruksretteeiendelen. Renten hensyntar både risikofri rente, kredittrisiko og leiespesifikt påslag, herunder sikkerhet/pant i leieavtalen. Renten vil tilpasses den faktiske leiekontraktens varighet, type eiendel etc.

Ved etterfølgende målinger måles leieforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks eller hvis banken endrer vurdering om den vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leieforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten. Dersom den balanseførte verdien av bruksretten, er redusert til null foretas resultatføring. Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost dvs. leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalingene) pluss forskuddsleie og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

Bruksrettighetene er i balansen presentert som en del av «Varige driftsmidler», mens leieforpliktelsene presenteres som «Andre avsetninger» i balansen. Bruksrettigheter som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det, se note 31 og 39.

SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnes på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld samt underskudd til fremføring.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Bankens regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil banken redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner. Se note 24.

PENSJONSFORPLIKTELSE

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen ble avviklet pr. 31.12.2016. Alle ansatte har etter dette innskuddsbasert tjenestepensjon. Adm. banksjef har i sin arbeidsavtale en avtale om en livsvarig pensjon på 70 % av lønn fra fylte 65 år. Denne forpliktelsen dekkes gjennom en egen avtale om supplerende ytelsespensjon. Bankens har også en løpende pensjonsforpliktelse overfor tidligere banksjef. Berg Sparebank følger IAS 19 for pensjonskostnader. Det foretas årlig aktuarberegning av pensjonsforpliktelsene. Pensjonskostnadene blir bokført under personalkostnader i resultatregnskapet. Differanse mellom beregnet påløpt forpliktelse og verdien av pensjonsmidlene, korrigert for estimatavvik og effekt av endrede forutsetninger, føres i balansen som langsiktig gjeld (hvis negativ) eller som anleggsmiddel (hvis positiv). Forutsetningene som blir lagt til grunn for aktuarberegning revurderes årlig.

Årets premie for innskuddsbasert pensjonsordning kostnadsføres etter hvert som den påløper. Bankens ansatte inngår i Fellesordningen for AFP. Privat avtalefestet pensjon (AFP) er en tariffbasert pensjonsordning for ansatte i privat sektor. Ytelsen er livsvarig og kan tas ut fra du fyller 62 år, forutsatt at den ansatte oppfyller vilkårene i AFP-vedtektene. AFP-ordningen er et trepartssamarbeid mellom arbeidsgiverorganisasjoner, arbeidstakerorganisasjoner og staten. Staten dekker 1/3 av utgiftene til AFP, mens bedriftene dekker 2/3. Forpliktelse knyttet til ytelsesbaserte flerforetaksordningen beregnes og avsettes i regnskapet, i den utstrekning administrator av ordningen er i stand til

å foreta en beregning av bankens andel av forpliktelsen i ordningen. Dersom administrator ikke er i stand til å foreta beregninger av forholdsmessig andel, behandles flerforetaksordningen som en innskuddsbasert ordning, med kostnadsføring av påløpt premie. Se note 36.

FONDSOBLIGASJONSLÅN

Utstedte fondsobligasjoner hvor banken ikke er forpliktet til å utbetale renter tilfredsstiller ikke definisjonen av en finansiell forpliktelse og klassifiseres følgelig som egenkapital i balansen. Renter presenteres som en reduksjon av annen egenkapital, mens skatteeffekten av rentene presenteres som skattekostnad.

Banken har ingen fondsobligasjonslån pr. 31.12.2021.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om bankens finansielle stilling på balansedagen er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker bankens finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke bankens finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle-, investerings-, og finansieringsaktiviteter etter direkte metode.

Operasjonelle aktiviteter

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som alle inn- og utbetalinger knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder og kredittinstitusjoner, inn- og utbetalinger fra kortsiktige verdipapirer, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten.

Investerings- og finansieringsaktiviteter

Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra langsiktige verdipapirtransaksjoner, – samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av ansvarlige lån og obligasjonsgjeld og egenkapital er definert som finansieringsaktiviteter.

Likvider omfatter kontanter, bankinnskudd og fordringer på Norges Bank.

Kredittrisiko

NOTE 2 – Kredittrisiko

Ny definisjon av mislighold er implementert pr. 01.01.2021. Denne er utformet i henhold til European Banking Authority sine retningslinjer for hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen (CRR), samt presiseringer i CRR/CRD IV forskriften.

Det følger av disse reglene at en kunde vil bli klassifisert som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har et overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager.
- For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer.
 - For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
 - For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken, (Unlikely To Pay, UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

I slike tilfeller vil kunden bli tapsmarkert og det blir gjennomført en individuell vurdering av nedskrivningsbehovet. Karensperioden er tre måneder etter friskmelding med unntak av engasjementer med forbearance-markering hvor tilhørende karensperioden er tolv måneder.

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap.

EKSPONERING VED MISLIGHOLD, (EAD)

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid.

Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

TAP VED MISLIGHOLD (LGD)

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker basert på ulike intervall av sikkerhetsdekning. Datagrunnlaget oppdateres med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder.

Personkunder:

- Kunder med sikkerhet i fast eiendom
- Kunder med annen sikkerhet enn fast eiendom
- Kunder uten registrert sikkerhet

Bedriftskunder:

- Kunder med sikkerhet
- Kunder uten sikkerhet

Verdien av sikkerheter er hensyntatt og baserer seg på estimerte realisasjonsverdier.

SANNSYNLIGHET FOR MISLIGHOLD (PD)

Bankens PD-modell er utviklet av Eika Gruppen. PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. For deler av porteføljen benyttes policykoder når kundens risiko ikke kan beregnes på ordinær måte, dette kan skyldes kundetype eller hendelse. Kunder med policykode overstyres til en risikoklasse med tilhørende forhåndsdefinert PD.

Modellen skiller mellom person- og bedriftskunder, og måler sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder, (PD 12 mnd.). Totalmodellen består videre av to undermodeller, herunder en adferdsmodell og en generisk modell. Disse modellene vektet ulikt basert på tid som kunde i banken og tid siden siste kredittsøk. I de tilfeller hvor kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært kortere enn en forhåndsdefinert tidshorisont, vil totalmodellen utelukkende bestå av den generiske modellen.

Dersom kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært lengre enn en gitt tidshorisont vil totalmodellen utelukkende bestå av adferdsmodellen.

I alle andre tidshorisonter vil en kombinasjon av modellene benyttes. Dette gjelder også for BM-kunder som ikke er gjenpartspliktige.

Adferdsmodellen angir PD 12 måneder basert på observert adferd fra kundenes konto, transaksjoner samt produktfordeling.

Generisk modell angir PD 12 måneder basert på offentlig informasjon. Generisk modell er utviklet av Bisnode på alle norske foretak/husholdninger med konkurs/alvorlig betalingsanmerkning som utfallsvariabel.

For bedriftskunder består den generiske modellen av fire undermodeller:

- Enkelpersonsforetak (ENK)
- Foretak der eier direkte hefter for gjeld (ANS/DA)
- Øvrige foretak med innlevert regnskap
- Øvrige foretak uten regnskap

For personkunder består den generiske modellen av fem undermodeller:

- Fire undermodeller delt opp etter kundens alder (18–26 år, 27–42 år, 43–65 år og 66+ år)
- En undermodell består av personer, uansett alder, med minst én aktiv betalingsanmerkning

Modellene valideres årlig og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller. Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet, (PD liv), benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder, (PD 12 måneder).

VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO (MIGRERING)

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. PD-verdi slik den ble estimert å være på rapporteringstidspunktet den gangen eiendelen for første gang ble innregnet (PD ini), sammenlignes med den faktiske PD-verdi på rapporteringstidspunktet. Dersom PD er høyere enn forventet på rapporteringstidspunktet, må det vurderes om det har forekommet en vesentlig økning i kredittrisiko.

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) mindre enn 1 %, er vesentlig økning i kredittrisiko definert som:

$PD\ 12\ mnd. > PD\ 12\ mnd.\ ini + 0,5\ \%$

og

$PD\ liv > PD\ rest\ liv\ ini * 2$

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) over eller lik 1 %, er vesentlig økning i kredittrisiko definert som:

$PD\ 12\ mnd. > PD\ 12\ mnd.\ ini + 2\ \%$

eller

$PD\ liv > PD\ rest\ liv\ ini * 2$

For å fange opp sensitiviteten for kredittrisiko i de ulike endene av risikoskalaen er det satt minimumsgrenser som må overskrides for at økingen skal være definert som vesentlig. Av migreringsreglene følger det at banken benytter et lavrisikounntak på 0,5 %.

Det foreligger ingen spesifikke karenskriterier med tanke på migrering, følgelig vil engasjementet bli tilbakeført til steg 1 dersom tilhørende PD-endringer ikke lenger oppfyller kravene til vesentlig økning i kredittrisiko.

Det er i tillegg to absolutte kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko:

- Eiendelen er ikke kredittforringet, men det er gitt betalingslettelser i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter.
- Eiendelen har et overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 30 sammenhengende dager.

FORVENTET KREDITTAP BASERT PÅ FORVENTNINGER TIL FREMTIDEN

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap.

Forventninger til fremtiden er tatt hensyn til gjennom PD-prognoser for henholdsvis PM- og BM-porteføljen i tre scenarier – basis (normal makroøkonomiske situasjon), nedside (vesentlig økonomisk nedgangskonjunktur) og oppside (et scenario i høykonjunktur). PD-prognosene i de enkelte scenariene er utarbeidet gjennom en skjønnsmessig ekspertvurdering ledet av sjefsøkonom i Eika Gruppen. Det benyttes derfor ikke makroøkonomiske parametere direkte i framtidsforventningene, de er like fullt benyttet som grunnlag til vurdering av hvordan de forventes å påvirke fremtidige PD-prognoser.

Basis-scenariet: Makroøkonomiske parametere i basis-scenariet baserer seg på IMF sine prognoser fra oktober 2021 med justeringer etter skjønnsmessige vurderinger og generell makroøkonomisk utvikling frem mot utgangen av året 2021.

Nedsidescenariet: Nedsidescenariet tar utgangspunkt i Finanstilsynets stress-scenario for perioden 2021–2024, med justeringer etter skjønnsmessige vurderinger og generell makroøkonomisk utvikling frem mot utgangen av året 2021.

Oppsidescenariet: Oppsidescenariet tar utgangspunkt i Eika sine egne fastsatte prognoser hvor eksterne kilder er benyttet som vurderingsgrunnlag.

Scenariene er gitt følgende sannsynlighetsvekting; basis 70 %, nedside 20 % og oppside 10 %. I alle tre scenariene antas økonomien å vende tilbake til et felles snitt mot slutten av en femårs prognoseperiode.

Tabellen viser fastsatte makrofaktorer for forventninger til framtiden for **PM-porteføljen**. En makrofaktor på 0,90 betyr at den enkelte kunde sin individuelle fastsatte PD forventes å være redusert med 10 %, både for 12 måneders PD og livstids PD. Tilsvarende betyr en makrofaktor på 1,10 at den individuelle fastsatte PD økes med 10 %.

År	2022	2023	2024	2025	2026	2026>
Makrofaktor Oppside	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	1,00
Makrofaktor Basis	1,10	1,10	1,10	1,10	1,05	1,00
Makrofaktor Nedside	2,00	1,60	1,60	1,30	1,15	1,00
Vektet makrofaktor	1,26	1,18	1,18	1,12	1,06	1,00

Tabellen viser fastsatte makrofaktorer for **BM-porteføljen**.

År	2022	2023	2024	2025	2026	2026>
Makrofaktor Oppside	0,80	0,80	0,80	0,80	0,90	1,00
Makrofaktor Basis	1,10	1,10	1,10	1,10	1,05	1,00
Makrofaktor Nedside	2,00	2,20	1,55	1,40	1,20	1,00
Vektet makrofaktor	1,25	1,29	1,16	1,13	1,07	1,00

I note 13 er det angitt sensitivitetsberegninger for bankens forventet kredittap i ulike scenarier, herunder inkludert beregninger hvor henholdsvis nedside- og oppsidescenariet er sannsynlighetsvektet 100 %.

NEDSKRIVNINGER I STEG 3

Bedriftsmarked

Banken gjennomgår årlig bedriftsporteføljen. Store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås løpende.

Personmarked

Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt eller ved dårlig betalingshistorikk.

Estimering av nedskrivning på enkeltkunder – Bedrifts- og Personmarked:

Ved estimering av nedskrivning på enkeltkunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling. For engasjementer i bedriftsmarkedet vurderes også markedssituasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsforhold generelt.

Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm. Kontantstrømmene estimeres som hovedregel over en periode tilsvarende forventet løpetid for den aktuelle kunden, eller gruppe av kunder dersom dette er likhetstrekk knyttet til kundene.

Banken avsetter for tap i steg 3 dersom kunden er kredittforringet. Ved vurdering av tapsavsetningen hefter det usikkerhet ved estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsstillelse. Ved nedskrivninger i steg 3 gjøres scenarioanalyser ved bruk av IN-Portalen. Det vises til note 11 for oversikt over nedskrivning på utlån og garantier.

KREDITTRISIKO

Banken tar kredittrisiko, som er risikoen for at motparten vil påføre banken et tap ved ikke å gjøre opp bankens tilgodehavende. Kreditteksponering er primært knyttet til utestående lån og gjeldspapirer. Det er også kredittrisiko knyttet til "off-balance" finansielle instrumenter som lånetilsagn, ubenyttet kreditt og garantier. Se note 6–13 for vurdering av kredittrisiko.

Klassifisering

Sannsynlighet for mislighold brukes som mål på kredittkvalitet. Banken deler porteføljen inn i ti risikoklasser, basert på PD for hvert kredittengasjement, jfr. tabell vist nedenfor. Kredittforringede engasjementer (steg 3) er gitt en PD på 100 prosent.

Bankens portefølje inndelt etter risikoklasser og steg er presentert i note 6.

Risikoklasse	Sansynlighet for mislighold fra	Sansynlighet for mislighold til
1	0,0000	0,0010
2	0,0010	0,0025
3	0,0025	0,0050
4	0,0050	0,0075
5	0,0075	0,0125
6	0,0125	0,0200
7	0,0200	0,0300
8	0,0300	0,0500
9	0,0500	0,0800
10	0,0800	1,0000

NOTE 3 – Anvendelse av estimer og skjønnsmessige vurderinger

Estimer og skjønnsmessige vurderinger vurderes løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer. For regnskapsformål benytter banken estimer og antagelser om fremtiden.

Regnskapsestimatene kan avvike fra de oppnådde resultater, men de er basert på beste estimat på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Estimater og antagelsene som har betydelig risiko for vesentlig å påvirke balanseført verdi av eiendeler eller forpliktelser er behandlet nedenfor. Nedenfor gjennomgås de mest vesentlige skjønnsmessige vurderingene, som bankens ledelse legger til grunn ved avleggelse av regnskapet.

NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Bedriftsmarked

Banken gjennomgår årlig utvalgte terskelverdier av bedriftsmarkedsporteføljen. Store, spesielt risikoutsatte, samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis.

Personmarked

Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom de har en særdeles dårlig betalingshistorikk.

Estimering av nedskrivning – Bedrifts- og Personmarked

Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under risikostyring. Banken foretar individuell vurdering av nedskrivningsbehovet dersom det foreligger kredittforringelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og kredittforringelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Eksempler på kredittforringelse vil være mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Nedskrivninger i steg 3 beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert forventet kontantstrøm basert på effektiv rente.

Øvrige nedskrivninger i steg 1 og 2 baserer seg på tapsestimat beregnet med grunnlag på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold, (probability of default – PD), tap ved mislighold, (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Se note 13 for sensitivitetsberegninger.

Banken har i tillegg nedskrivninger som ikke er modellberegnet. Nedskrivningene skal dekke usikkerhet som nedskrivningsmodellen ikke tar tilstrekkelig høyde for. Dette er blant annet relatert til overgangsrisiko for bransjer som blir underlagt nye krav til bærekraft, bransjer som rammes hardt av vesentlig økning i strømpriser, bransjer med stor prisvekst på innsatsfaktorer, (bygge materiell, kunstgjødsel, tilgang på innleid arbeidskraft mv). Tidlig i COVID-19 pandemien ble det foretatt nedskrivninger for å ta høyde for mulige tap i person- og bedriftsmarkedet. Behovet for nedskrivninger ble revurdert ved hvert kvartalsskifte i 2020. Banken erfarte raskt at pandemien i liten grad medførte verdiforringelse av kredittengasjement. Dette gjaldt for både person- og bedriftsmarkedet. I 2021 har kvartalsvis revurdering medført at noe av de ekstraordinære nedskrivninger som ble foretatt i 2020 kunne reverseres. Oppsummert synes bankens kunder i liten grad å være økonomisk rammet i vesentlig grad. Se for øvrig omtale i årsberetningen.

VIRKELIG VERDI I IKKE AKTIVE MARKEDER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke er notert i et aktivt marked (nivå 2 og 3) er verdsatt ved bruk av verdsettelsesteknikker. Slik verdsettelse vil være beheftet med usikkerhet. Verdsettelsesteknikker, (for eksempel modeller), som er benyttet for å bestemme virkelig verdi vurderes periodisk opp mot utvikling i verdi av lignende instrumenter samt gjennomførte transaksjoner i samme papir. I den grad det er praktisk mulig benyttes observerbare data, men på områder som kredittrisiko volatilitet og korrelasjoner må det benyttes estimer. Endring i forutsetningene for disse faktorene kan påvirke virkelig verdi på finansielle instrumenter (note 26).

OVERTATTE EIENDELER

Overtatte eiendeler er eiendeler som overtas av banken i forbindelse med oppfølging av misligholdte eller nedskrevne engasjementer. Ved overtagelsen verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtagelse klassifiseres som nedskrivning på utlån. Overtatte eiendeler balanseføres etter sin art. Ved overtagelse av aksjer eller andeler vurderes eierandelen etter prinsippene beskrevet i note 1, (overtagelse av eiendeler). Ved endelig avhendelse resultatføres avviket fra balanseført verdi i henhold til eiendommens art i regnskapet.

NOTE 4 – Kapitaldekning

Den ansvarlige kapitalen består av ren kjernekapital, annen kjernekapital, (hybridkapital), og tilleggskapital (ansvarlig lånekapital). Kravet til kapitaldekning er at den ansvarlige kapital minst skal utgjøre 8 % av et nærmere definert beregningsgrunnlag. I tillegg må banken møte bufferkrav.

Pr. 31.12.2021 er minstekrav inkludert buffere i henhold til Pilar I for henholdsvis ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og ansvarlig kapitaldekning 11,0%, 12,5% og 14,5%. Bokført verdi av eiendelspostene og omregnet verdi av poster utenom balansen tilordnes en eksponeringskategori og gis en risikovekt etter den antatte kredittrisiko de representerer.

Banken har ikke fått fastsatt SREP-krav fra Finanstilsynet. Konsolidert Pilar 2-tillegg er i bankens Icaap-modell beregnet på bakgrunn av eget internt beregnet Pilar 2-tillegg og bankens andel av Eika Boligkreditt AS og Eika Gruppens internt beregnede/fastsatte Pilar 2-tillegg. Konsoliderte kapitalmål pr. 31.12.2021 for henholdsvis ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og ansvarlig kapitaldekning 14,4%, 15,9% og 17,9%.

Norske institusjoner har fra 01.07.2014 rapportert iht. Basel III / CRD IV.

	Morbank		Konsolidert kapitaldekning inkl. andel samarb.gruppe	
Tall i tusen kroner	2021	2020	2021	2020
Opptjent egenkapital	505.192	465.197	429.322	382.709
Fond for vurderingsforskjeller	18.237	17.585		
Fond for urealiserte gevinster	62.697	57.830		
Innbetalt egenkapitalbeviskapital/aksjekap			18.043	20.508
Annen egenkapital			81.623	74.769
Overkursfond			75.531	83.300
Gavefond	8.891	10.061		
Sum egenkapital	595.018	550.673	604.519	561.286
Fradrag VIPPS	-8.242	-5.572	-8.405	-5.686
Fradrag for forsvarlig verdsetting	-521	-746	-788	-1.128
Fradrag for ikke vesentlige investeringer	-114.399	-127.715	0	-25.845
Fradrag for vesentlige investeringer			-5.069	-4.804
Immaterielle eiendeler			-384	-405
Ren kjernekapital	471.856	416.639	589.872	523.418
Fondsobligasjoner			10.043	11.187
Fradrag i kjernekapital				-28
Sum kjernekapital	471.856	416.639	599.915	534.577
Tilleggskapital - ansvarlig lån	40.000	40.000	52.634	54.091
Fradrag i tilleggskapitalkapital				
Netto ansvarlig kapital	511.856	456.639	652.548	588.668
Eksponeringskategori (vektet verdi)				
Stater	0	0	0	64
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	15.231	20.642	34.129	39.842
Offentlige eide foretak	0	0	0	0
Institusjoner	93	38.701	30.100	77.591
Foretak	92.602	65.689	108.666	78.538
Massemarked	0	0	35.531	36.734
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.174.876	1.072.627	1.630.107	1.578.667
Forfalte engasjementer	5.435	4.791	7.199	5.826
Høyrisiko-engasjementer	57.932	48.613	57.932	48.613
Obligasjoner med fortrinnsrett	16.819	13.597	26.567	25.048
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	26.523	11.739	26.523	11.739
Andeler i verdipapirfond	30.363	66.657	32.085	68.436
Egenkapitalposisjoner	114.391	108.159	151.421	122.362
Øvrige engasjement	125.725	116.068	131.855	119.780
CVA-tillegg	0	0	28.600	40.484
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.659.989	1.567.282	2.300.716	2.253.724
Beregningsgrunnlag fra operasjonell risiko	201.468	181.986	218.990	202.351
Kapitalkrav med utgangspunkt i faste kostnader	0	0	4.513	0
Sum beregningsgrunnlag	1.861.457	1.749.268	2.524.219	2.456.075
Kapitaldekning i %	27,50 %	26,10 %	25,85 %	23,97 %
Kjernekapitaldekning	25,35 %	23,82 %	23,77 %	21,77 %
Ren kjernekapitaldekning i %	25,35 %	23,82 %	23,37 %	21,31 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	12,17 %	11,32 %	10,52 %	9,40 %

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 1,78 % i Eika Gruppen AS og på 1,64 % i Eika Boligkreditt AS.

NOTE 5 – Risikostyring

Bankens forretningsaktiviteter fører til at virksomheten er eksponert for en rekke finansielle risikoer. Bankens målsetting er å oppnå en balanse mellom avkastning og risiko samt å minimere potensielle negative virkninger på bankens finansielle resultat. Bankens finansielle risikostyring er etablert for å identifisere og analysere disse risikoene, samt å etablere passende risikorammer og –kontroller, og å overvåke overholdelsen gjennom bruk av pålitelige og oppdaterte informasjonssystemer. Banken vurderer jevnlig de etablerte retningslinjene for risikostyring og systemet som er etablert for å sikre at endringer i produkter og markeder blir reflektert i risikorammene.

Ansvar for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre og ledelsen. Styret vedtar bankens mål og rammestruktur innenfor alle risikoområder, herunder Policy for virksomhets- og risikostyring. Dokumentet gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen, i banken og ses i sammenheng med bankens strategi og vedtekter. Revisjon av dokumentet skjer ved behov og minimum én gang pr. år.

Administrerende banksjef har ansvaret for bankens samlede risikostyring. Alle beslutninger knyttet til risiko og risikostyring blir normalt fattet av administrerende banksjef i samråd med øvrige medlemmer i bankens ledelse.

Alle ledere i banken har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med banken sin vedtatte risikoprofil.

Koronapandemien har ikke påvirket banken i vesentlig grad. Se for øvrig omtale i årsberetningen.

FINANSIELL RISIKO

Berg Sparebank sitt rammeverk for risikostyring og kontroll definerer risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital som bygger på Basel III-regelverket. Banken er pålagt risikogjennomgang i henhold til finansforetaksloven og kapitalkravsforskriften. Bankens resultatmål er en konkurransedyktig egenkapitalavkastning og resultatvekst. Risikostyringen skal bidra til at dette målet oppnås, både ved at forretningsmessige muligheter utnyttes, og at potensielt negative resultatutslag begrenses.

Det er utviklet rutiner og instruksjoner i forbindelse med risikogjennomgangen som skal sikre at risikofaktorene håndteres på en tilfredsstillende måte. Det overvåkes periodisk at risikohåndteringen etterleves og fungerer som forutsatt.

Banken er eksponert for følgende risikoer; kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko (herunder markeds- og renterisiko) og operasjonell risiko, i tillegg til bankens overordnede forretningsrisiko, (herunder strategisk- og omdømmerisiko). Risiko vurderes etter en skala med fire nivåer: lav, middels, høy og ikke klassifisert risiko, (for kredittrisiko).

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke kan innfri sine forpliktelser ved forfall samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden øker vesentlig. Ut ifra et bredere perspektiv inneholder likviditetsrisiko også risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere økninger i eiendeler etter hvert som refinansieringsbehovet øker. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Av bankens styrebehandlete likviditetspolicy, fremgår det at banken skal ha lav likviditetsrisiko. Likviditetspolicyen har klare rammer for likviditetsnivået i banken, herunder måltall for bufferlikviditet, krav til kort- og langsiktig finansiering, mål for innskuddsdekning samt rammer for finansieringsstruktur. Likviditetsstyringen tar utgangspunkt i bankens Likviditetspolicy. Likviditetspolicy gjennomgås minimum årlig. Bankens innskudd består hovedsakelig av innskudd fra kunder innenfor bankens markedsområde.

Likviditetssituasjonen er meget god. Etablerte ordninger med låneadgang i Norges Bank, trekkrettigheter i oppgjørsbank, obligasjons- og sertifikatlån i finansmarkedet er nødvendige kapitalkilder for å fylle likviditetsgapet mellom utlån og ordinære kundeinnskudd. Se note 14.

MARKEDSRISIKO

Banken er eksponert for markedsrisiko, som er risikoen for at virkelig verdi av framtidige kontantstrømmer knyttet til finansielle instrumenter vil endres pga. endringer i markedspriser. Markedsrisiko er knyttet til åpne posisjoner i rente-, valuta og aksjeprodukter som er eksponert mot endrede markedspriser og endringer i volatiliteten til priser som rentesatser, kredittspreader, valutakurser og aksjepriser.

Styring av markedsrisiko tar utgangspunkt i styrevedtatt Policy for markedsrisiko hvor det er satt rammer for eksponering innen ulike risikokategorier. I dokumentet er det nedfelt rammer for mulige investeringer. Banken har avtale med Eika Kapitalforvaltning AS om aktiv forvaltningsservice av bankens obligasjons- og verdipapirportefølje og avtale med AlphaSpar om aktiv forvaltning av bankens portefølje av fond, egenkapitalbevis og/eller bankaksjer. Avtalene har et klart mandat for risikoeksponering og er i samsvar med Policy for markedsrisiko. Rammene vurderes årlig av styret og ligger godt innenfor myndighetsbestemte maksimalgrenser. Bankens eksponering av markedsrisiko skal være lav til moderat.

Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til styre og ledelse.

OPERASJONELL RISIKO

Bankens operasjonelle risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser samt juridisk risiko. Denne type risiko og tapskilder ligger i den løpende driften av banken. Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i bankens Policy for operasjonell risiko. Policyer, rutinebeskrivelser, fullmaktstrukturer, mv. sammen med veldefinerte og klare ansvarsforhold, er tiltak som reduserer den operasjonelle risikoen. Det er videre tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere kritesituasjoner.

Hendelser som har påvirket, eller kan påvirke bankens lønnsomhet og/eller omdømme, følges systematisk opp. I tillegg til at det årlig foretas en gjennomgang av vesentlige operasjonelle risikoer og kontrolltiltak, foretar ledelsen en løpende vurdering av operasjonelle risikohendelser og iverksetter ytterligere risikoreduserende tiltak ved behov. Det foretas løpende rapportering av operasjonelle tapshendelser og internkontrollavvik til ledelse og styret. Bankens operasjonelle risiko skal være lav.

FORRETNINGSRISIKO

Forretningsrisiko omfatter risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedssituasjon eller myndighetenes reguleringer. Styring og kontroll med bankens forretningsrisk er basert på bankens styrefastsatte policy. Det påligger alle ansatte å bidra til at kundenes behov og rettigheter ivaretas på en tilfredsstillende måte, herunder gjennom en faglig god og redelig kundefølelse som sikrer at bankens kunder kan ta bevisste og velinformerte valg.

Forretningsrisiko inkluderer også omdømmerisiko. Risiko for at banken påføres tap eller kostnader som følge av at bankens omdømme svekkes ved manglende kontrollrutiner. Bankens risikovurdering er i 2021 gjennomført etter samme opplegg som foregående år. Det er foretatt systematisk gjennomgang av tiltak som banken har iverksatt for å redusere risiko. Den relative risiko er også vurdert mot de interne rutiner og instruksjoner og det rammeverk som er etablert i bankens systemer. Vurderingen har resultert i restrisiko som er den risiko banken har vurdert i forhold til iverksettelse av utvidede tiltak for å begrense risikoen ytterligere.

STRATEGISK RISIKO

Strategisk risiko defineres som risiko for at banken ikke skal «overleve». Dette er den fundamentale risiko for styret og ledergruppen. Risiko for at verdien av gjeld og eiendeler endres på grunn av faktorer i markedet. Dette fordrer en kontinuerlig vurdering av konkurransesituasjonen, bankens produkter og endringer i bankens rammevilkår

COMPLIANCE

Compliancerisiko er risikoen for at banken pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomiske tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter. Banken vektlegger gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende regelverk. Styret vedtar årlig Retningslinjer for risikostyrings- og compliancefunksjonen. Retningslinjene beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering. Det arbeides kontinuerlig med å vurdere beste tilpasning til nye reguleringer og nytt regelverk for både å ivareta etterlevelse samt effektivitet i organisasjonen. Nye reguleringer og nytt regelverk som påvirker driften skal fortløpende inkluderes i rutiner og retningslinjer.

Aktiviteten på complianceområdet har vært stor i de senere år, særlig knyttet opp mot kravene innen hvitvasking og GDPR. Banken har implementert spesifikke rutiner og retningslinjer for å sikre etterlevelse, og jobber aktivt for å opprettholde og videreutvikle de ansattes kompetanse på området.

NOTE 6 – Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

2021

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Brutto utlån		
Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.520.113	3.436	0	2.523.549
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	334.314	112.904	0	447.218
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	64.949	81.928	0	146.877
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	11.439	11.439
Sum brutto utlån	2.919.376	198.268	11.439	3.129.083
Nedskrivninger	-852	-9.131	-5.189	-15.172
Sum utlån til balanseført verdi	2.918.524	189.137	6.250	3.113.911

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Personmarkedet		
Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.243.626	3.436	0	2.247.062
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	170.049	95.453	0	265.502
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	47.830	50.177	0	98.006
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	4.545	4.545
Sum brutto utlån	2.461.504	149.066	4.545	2.615.115
Nedskrivninger	-346	-5.089	-1.009	-6.444
Sum utlån til bokført verdi	2.461.158	143.977	3.535	2.608.671

*Utlån til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Bedriftsmarkedet		
Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	276.487	0	0	276.487
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	164.265	17.451	0	181.716
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	17.119	31.751	0	48.871
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	6.895	6.895
Sum brutto utlån	457.872	49.202	6.895	513.968
Nedskrivninger	-506	-4.042	-4.180	-8.728
Sum utlån til bokført verdi	457.366	45.160	2.715	505.240

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kredittkvalitet		Ubenyttede kreditter og garantier		
(Pr. klasse finansielt instrument:)	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum eksponering
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	196.883	7.628	0	204.511
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	20.240	9.069	0	29.309
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	679	2.207	0	2.886
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	0	0
Sum ubenyttede kreditter og garantier	217.801	18.905	0	236.706
Nedskrivninger	-42	-81	0	-124
Netto ubenyttede kreditter og garantier	217.759	18.824	0	236.583

2020

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Brutto utlån		
Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.390.850	8.231	0	2.399.080
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	253.541	36.614	0	290.155
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	75.943	61.779	0	137.721
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	6.415	6.415
Sum brutto utlån	2.720.334	106.624	6.415	2.833.371
Nedskrivninger	-759	-10.702	-995	-12.496
Sum utlån til balanseført verdi	2.719.575	95.922	5.420	2.820.875

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Personmarkedet		
Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.158.983	8.231	0	2.167.214
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	109.374	26.706	0	136.079
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	63.977	30.712	0	94.689
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	4.682	4.682
Sum brutto utlån	2.332.334	65.648	4.682	2.402.664
Nedskrivninger	-310	-4.696	-915	-5.921
Sum utlån til bokført verdi	2.332.024	60.952	3.767	2.396.743

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Bedriftsmarkedet		
Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	231.867	0	0	231.867
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	144.167	9.908	0	154.076
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	11.966	31.067	0	43.033
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	1.733	1.733
Sum brutto utlån	388.000	40.975	1.733	430.709
Nedskrivninger	-449	-6.006	-80	-6.535
Sum utlån til bokført verdi	387.551	34.969	1.653	424.172

*Utlån til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kredittkvalitet		Ubenyttede kreditter og garantier		
(Pr. klasse finansielt instrument:)	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum eksponering
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	197.289	7.920	0	205.209
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	6.514	2.137	0	8.651
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	816	7.537	0	8.352
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	31	0	31
Sum ubenyttede kreditter og garantier	204.619	17.625	0	222.243
Nedskrivninger	-19	-113		-132
Netto ubenyttede kreditter og garantier	204.600	17.512	0	222.111

NOTE 7 – Fordeling av utlån

Utlån fordelt på fordringstyper	2021	2020
Kasse-, drifts- og brukskreditter	321.252	241.696
Byggelån	17.090	14.770
Nedbetalingslån	2.790.741	2.576.905
Brutto utlån og fordringer på kunder	3.129.083	2.833.371
Nedskrivning steg 1	-852	-759
Nedskrivning steg 2	-9.131	-10.702
Nedskrivning steg 3	-5.189	-995
Netto utlån og fordringer på kunder	3.113.911	2.820.915
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt AS	1.156.002	1.279.922
Utlån inkl. Eika Boligkreditt AS	4.269.913	4.100.837

Brutto utlån fordelt på geografi	2021	2020
Halden	2.023.465	1.913.505
Sarpsborg	233.449	170.614
Fredrikstad	496.242	387.646
Hvaler	28.212	28.880
Aremark	32.420	33.147
Øvrig Viken	98.824	107.241
Resten	216.472	192.339
Sum	3.129.083	2.833.372

NOTE 8 – Kredittforringede engasjementer

Banken har 6,3 mill. kroner i steg 3 hvor det ikke er foretatt nedskrivning grunnet verdien på sikkerhetsstillelsen. Banken har seks engasjement som er merket med «forbearance», (betalingslettelser). Til sammen utgjør dette 8,9 mill. kroner. En av disse er i steg 3, størrelse 1,1 mill. kroner hvorav det er utført en individuell nedskrivning med 0,7 mill. kroner. Resterende engasjement er plassert i steg 2 – 7,8 mill. kroner.

2021

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	4.545	-1.009	3.535
Næringssektor fordelt:			
Jordbruk, skogbruk og fiske	0	0	0
Industri	0	0	0
Bygg, anlegg	0	0	0
Varehandel	6.810	-4.100	2.710
Transport og lagring	0	0	0
Eiendomsdrift og tjenesteyting	0	0	0
Annen næring	85	-80	5
Sum	11.439	-5.189	6.250

2020

Fordelt etter sektor/næring	Brutto nedskrevne engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	4.682	-915	3.767
Næringssektor fordelt:			
Jordbruk, skogbruk og fiske	0	0	0
Industri	0	0	0
Bygg, anlegg	0	0	0
Varehandel	0	0	0
Transport og lagring	0	0	0
Eiendomsdrift og tjenesteyting	0	0	0
Annen næring	1.733	-80	1.653
Sum	6.415	-995	5.420

Kredittforringede engasjementer	2021	2020
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - personmarked	1.750	3.182
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - bedriftsmarked	6.810	1.610
Nedskrivning steg 3	-4.199	-61
Netto engasjementer med over 90 dagers overtrekk	4.360	4.731
Brutto andre kredittforringede engasjementer - personmarkedet	2.795	1.501
Brutto andre kredittforringede engasjementer - bedriftsmarkedet	85	123
Nedskrivning steg 3	-990	-934
Netto andre kredittforringede engasjementer	1.889	690
Netto kredittforringede engasjementer	6.250	5.420

Kredittforringede engasjementer fordelt etter sikkerheter

	2021		2020	
Tall i tusen kroner	Beløp	%	Beløp	%
Engasjementer med pant i bolig	3.796	30,1 %	4.836	75,4 %
Engasjementer med pant i annen sikkerhet *	8.070	64,0 %	1.053	16,4 %
Engasjementer til offentlig sektor	0	0,0 %	0	0,0 %
Engasjementer uten sikkerhet	748	5,9 %	526	8,2 %
Ansvarlig lånekapital	0	0,0 %	0	0,0 %
Sum kredittforringede engasjementer	12.614	100 %	6.415	100 %

* Annen sikkerhet består av: Driftstilbehør, varelager, annen eiendom og kausjon.

NOTE 9 – Forfalte og kredittforringede lån

	Ikke forfalte utlån	Under 1 mnd.	Over 1 t.o.m. 3 mnd.	Over 3 t.o.m. 6 mnd.	Over 6 t.o.m. 12 mnd.	Over 1 år	Sum forfalte utlån	Kredittforringede utlån
2021								
Privatmarkedet	2.611.183	902	165	1.523	1.220	122	3.932	4.545
Bedriftsmarkedet	505.626	1.533	0	6.810	0	0	8.342	6.895
Totalt	3.116.809	2.435	165	8.333	1.220	122	12.274	11.439
2020								
Privatmarkedet	2.377.443	22.036		1.148	1.844	193	25.221	4.682
Bedriftsmarkedet	421.444	7.652			1.611		9.263	1.733
Totalt	2.798.887	29.688	0	1.148	3.455	193	34.484	6.415

NOTE 10 – Eksponering på utlån

2021		Ned-skriving steg 1	Ned-skriving steg 2	Ned-skriving steg 3	Ubenyttede kreditter	Garantier	Taps-avsetning steg 1	Taps-avsetning steg 2	Taps-avsetning steg 3	Maks kreditt-eksponering
Tall i tusen kroner	Brutto utlån									
Personmarkedet	2.615.115	-540	-5.089	-1.009	130.597	4.149	-6	-7	0	2.743.211
Næringssektor fordelt:										
Jordbruk, skogbruk og fiske	128.975	-51	-42	0	19.884	230	-3	-1	0	148.992
Industri	25.472	-42	-18	0	35.168	30	-8	0	0	60.603
Bygg, anlegg	76.611	-47	-116	0	9.461	2.701	-8	-4	0	88.598
Varehandel	38.162	-27	-54	-4.100	8.302	3.256	-7	-4	0	45.529
Transport og lagring	6.485	-7	-14	0	1.106	3.091	-2	-3	0	10.656
Eiendomsdrift og tjenesteyting	159.284	-111	-3.744	0	5.963	1.136	-6	-6	0	162.517
Annen næring	78.979	-27	-55	-80	9.528	2.102	-2	-56	0	90.389
Sum	3.129.083	-852	-9.131	-5.189	220.012	16.695	-42	-81	0	3.350.494

2020		Ned-skriving steg 1	Ned-skriving steg 2	Ned-skriving steg 3	Ubenyttede kreditter	Garantier	Taps-avsetning steg 1	Taps-avsetning steg 2	Taps-avsetning steg 3	Maks kreditt-eksponering
Tall i tusen kroner	Brutto utlån									
Personmarkedet	2.402.664	-310	-4.696	-915	127.892	4.131	-5	-1	0	2.528.761
Næringssektor fordelt:										
Jordbruk, skogbruk og fiske	118.437	-24	-27	0	20.454	220	-1	0	0	139.058
Industri	10.147	-5	-13	0	32.027	80	-2	0	0	42.234
Bygg, anlegg	52.571	-14	-98	0	7.677	4.359	-3	-10	0	64.481
Varehandel	37.613	-289	-223	0	9.321	3.116	-3	-76	0	49.459
Transport og lagring	3.717	-3	-1	0	896	3.300	-2	-7	0	7.900
Eiendomsdrift og tjenesteyting	146.850	-92	-5.634	0	1.563	1.096	0	-2	0	143.780
Annen næring	61.372	-22	-10	-80	3.907	2.205	-2	-17	0	67.353
Sum	2.833.371	-759	-10.702	-995	203.736	18.507	-19	-113	0	3.043.026

NOTE 11 – Nedskrivninger, tap finansiell risiko

I henhold til IFRS 9 er bankens utlån til kunder, ubenyttede kreditter og garantier gruppert i tre steg basert på:

- Misligholdssannsynligheter (PD) på innregningstidpunktet sammenlignet med misligholdssannsynlighet på balansedagen.
- Øvrige indikatorer på vesentlig økning i kredittisiko og/eller kredittforringelse:
 - Antall dager med betalingsmislighold
 - Betalingslettelser ved finansielle vanskeligheter
 - Skjønnsmessige tapsvurderinger

Fordelingen mellom stegene gjøres for det enkelte lån eller engasjement.

Tabellene under spesifiserer endringene i periodens nedskrivninger og brutto balanseført utlån, garantier og ubenyttede trekkrettigheter for hvert steg, og inkluderer følgende elementer:

- Nedskrivning på overføring mellom stegene som skyldes endring i kredittisiko, fra 12 måneders forventet kredittap i steg 1 til kreditt tap over levetiden til instrumentet i steg 2 og steg 3.
- Økning i nedskrivninger ved utstedelse av nye utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Reduksjon i nedskrivninger ved fraregning av utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Økning eller reduksjon i nedskrivninger som skyldes endringer i inputvariabler, beregningsforutsetninger, makroøkonomiske forutsetninger og effekten av diskontering.

Nedskrivning på ubenyttede kreditter og garantier er balanseført som gjeldsforpliktelse i regnskapet.

2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	310	4.696	915	5.921
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	3	-252	0	-249
Overføringer til steg 2	-6	360	0	354
Overføringer til steg 3	0	-16	57	40
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	5	2	3	11
Utlån som er fraregnet i perioden	-1.077	-129	-3	-1.209
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	1	47	0	48
Andre justeringer	1.109	381	38	1.527
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2021	346	5.089	1.009	6.444

2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2021	2.332.334	65.648	4.682	2.402.664
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	15.516	-15.516	0	0
Overføringer til steg 2	-77.205	77.205	0	0
Overføringer til steg 3	-20	-257	277	0
Nye utlån utbetalt	814.858	39.506	40	854.404
Utlån som er fraregnet i perioden	-622.457	-17.520	-1.976	-641.953
Konstaterte tap				0
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2021	2.463.027	149.066	3.022	2.615.115

2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	449	6.006	80	6.535
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	4	-1.075	0	-1.070
Overføringer til steg 2	-16	196	0	180
Overføringer til steg 3	-252	-156	4.100	3.691
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	11	4	0	15
Utlån som er fraregnet i perioden	-49	-88	0	-138
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	24	17	0	40
Andre justeringer	336	-861	0	-525
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2021	507	4.042	4.180	8.728

2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2020	387.999	40.975	1.733	430.707
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	15.884	-15.884	0	0
Overføringer til steg 2	-22.968	22.968	0	0
Overføringer til steg 3	-3.060	-3.749	6.810	0
Nye utlån utbetalt	183.026	12.686	0	195.711
Utlån som er fraregnet i perioden	-103.009	-7.793	-1.648	-112.450
Konstaterte tap				0
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2021	457.872	49.202	6.895	513.968

2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	19	113	0	132
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	5	-27	0	-22
Overføringer til steg 2	-1	62	0	61
Overføringer til steg 3	0	-45	0	-45
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	7	4	0	11
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i periode	-4	-26	0	-30
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-3	-3	0	-6
Andre justeringer	19	4	0	23
Nedskrivninger pr. 31.12.2021	42	81	0	124

2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto balanseførte engasjement pr. 01.01.2021	204.619	17.625	0	222.244
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	439	-439	0	0
Overføringer til steg 2	-1.945	1.945	0	0
Overføringer til steg 3	0	0	0	0
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	45.931	2.308	0	48.239
Engasjement som er fraregnet i perioden	-31.243	-2.534	0	-33.777
Brutto balanseførte engasjement pr. 31.12.2021	217.801	18.905	0	236.706

Nedskrivninger i steg 3 på utlån og garantier	2021	2020
Individuelle nedskrivninger ved begynnelsen av perioden	995	3.170
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	408	0
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	3.787	690
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger fra tidligere perioder	0	-2.865
Konstaterte tap på lån som tidligere er nedskrevet	0	0
Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden	5.189	995

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	2021	2020
Endring i perioden i steg 3 på utlån	4.194	-2.175
Endring i perioden i steg 3 på garantier	0	0
Endring i perioden i forventet tap steg 1 og 2	-1.487	2.702
Konstaterte tap i perioden, der det tidligere er foretatt nedskrivninger i steg 3	0	1.362
Konstaterte tap i perioden, der det ikke er foretatt nedskrivninger	30	23
Konstaterte tap i perioden, der det ikke er foretatt nedskrivninger i steg 3	0	0
Periodens inngang på tidligere perioders nedskrivninger	-483	-500
Periodens renter på nedskrevet del av utlån	-145	-65
Tapskostnader i perioden	2.110	1.347

2020	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2020	813	3.418	1.120	5.351
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	5	-149	0	-144
Overføringer til steg 2	-13	206	0	193
Overføringer til steg 3	0	0	0	0
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	13	0	3	16
Utlån som er fraregnet i perioden	-204	-196	-825	-1.225
Konstaterte tap				0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	205	259	-73	392
Andre justeringer	-508	1.157	690	1.339
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2020	310	4.696	915	5.921

2020	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2020	2.354.918	91.195	2.804	2.448.917
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	35.189	-35.189	0	0
Overføringer til steg 2	-34.653	34.653	0	0
Overføringer til steg 3	-1.839	0	1.839	0
Nye utlån utbetalt	798.344	9.204	2.322	809.870
Utlån som er fraregnet i perioden	-820.211	-34.214	-2.283	-856.708
Konstaterte tap				0
Andre justeringer	585			585
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2020	2.332.334	65.648	4.682	2.402.664

2020	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2020	525	3.951	2.050	6.526
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	16	-171	0	-155
Overføringer til steg 2	-12	63	0	51
Overføringer til steg 3	0	-44	0	-44
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	11	4	0	15
Utlån som er fraregnet i perioden	-138	-364	-2.002	-2.504
Konstaterte tap				0
Endet eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-101	716	32	647
Andre justeringer	147	1.851	0	1.999
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2020	449	6.006	80	6.535

2020	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2020	436.796	56.643	2.707	496.146
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	16.432	-16.432	0	0
Overføringer til steg 2	-6.865	6.865	0	0
Overføringer til steg 3	0	-1.611	1.611	0
Nye utlån utbetalt	67.928	11.134	0	79.062
Utlån som er fraregnet i perioden	-126.292	-15.625	-2.584	-144.501
Konstaterte tap				0
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2020	387.999	40.975	1.733	430.707

2020	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2020	54	130	0	184
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	2	-17	0	-14
Overføringer til steg 2	-7	40	0	32
Overføringer til steg 3	0	0	0	0
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	4	19	0	23
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i periode	-6	-39	0	-45
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-31	-21	0	-52
Andre justeringer	3	1	0	4
Nedskrivninger pr. 31.12.2020	19	113	0	132

2020	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto balanseførte engasjement pr. 01.01.2020	196.500	18.760	0	215.261
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	954	-954	0	0
Overføringer til steg 2	-306	306	0	0
Overføringer til steg 3	0	0	0	0
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	29.193	125	0	29.318
Engasjement som er fraregnet i perioden	-21.723	-612	0	-22.335
Brutto balanseførte engasjement pr. 31.12.2020	204.619	17.625	0	222.243

Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier	2020	2019
Individuelle nedskrivninger ved begynnelsen av perioden	3.170	2.860
Økte individuelle nedskrivninger i perioden		400
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	690	360
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger fra tidligere perioder	-2.865	-450
Konstaterte tap på lån som tidligere er nedskrevet		
Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden	995	3.170

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	2020	2019
Periodens endring i steg 3 på utlån	-2.175	
Periodens endring i steg 3 på garantier		
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån		311
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier		
Periodens endring i forventet tap (steg 1 og 2)	2.702	
Periodens endring i gruppenedskrivninger		-119
Periodens nedskrivning forventet tap på utlån til virkelig verdi (steg 1)		
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	1.362	182
Periodens konstaterte tap, hvor det ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	23	21
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-500	-527
Periodens renter på nedskrevet del av utlån	-65	-158
Tapkostnader i perioden	1.347	-292

NOTE 12 – Store engasjement

Pr. 31.12.2021 utgjorde de 10 største konsoliderte kredittengasjementene 6,64% (2020: 6,62%) av brutto engasjement. Banken har ingen konsoliderte engasjement som blir rapportert som store engasjement, mer enn 10% av ansvarlig kapital. Det største konsoliderte kredittengasjementet er på 6,88% av ansvarlig kapital.

	2021	2020
10 største engasjement	223.525	202.331
Totalt brutto engasjement	3.367.090	3.055.615
i % brutto engasjement	6,64 %	6,62 %
Ansvarlig kapital	511.856	456.639
i % ansvarlig kapital	43,67 %	44,31 %
Største engasjement utgjør	6,88 %	12,09 %

Brutto engasjement inkluderer utlån til kunder før nedskrivning, ubenyttede kredittrammer, garantier og ubenyttede garantirammer. Engasjementsbeløp er før risikovekting og sikkerheter.

NOTE 13 – Sensitivitet

Den statistiske modellen for beregning av "Expected Credit losses" (ECL) på engasjementene bygger på flere kritiske forutsetninger, herunder misligholdssannsynlighet, tap ved mislighold, forventet levetid på engasjementene og makroutvikling. Modellen og tapsestimatene er derfor sårbare for endringer i forutsetningene som er satt. Banken gjennomfører sensitivitetsanalyser av tapsestimater gitt endringer i sentrale forutsetninger med formål å vurdere hvordan tapsestimatene påvirkes i gitte scenarier.

Tapsavsetningene i denne noten knytter seg til modellberegnete tapsavsetningene for engasjementer i steg 1 og 2. Tilleggsavsetninger samt tapsavsetninger for engasjementer (steg 3) er holdt utenfor.

Avsatte tap på utlån, kreditter og garantier	Bokførte nedskrivninger	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4	Scenario 5	Scenario 6	Scenario 7
Steg 1	701	577	774	742	644	1.214	848	559
Steg 2	1.362	1.130	1.045	1.510	1.233	2.490	2.424	873

Beskrivelse av scenarioene:

Scenario 1: Ingen påvirkning fra makromodell

Senarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en konstant "forventning til fremtiden". Det betyr at senarioet beskriver en forventning om "ingen endringer i økonomien" frem i tid.

Senarioet kan med fordel benyttes til å vurdere konsekvensene av framtidsforventningene i de geografiske områder eller bransjer, som har større justeringer.

Scenario 2: Full løpetid på alle avtaler

Senarioet behandler alle fasiliteter med full løpetid og simulerer hvordan nedskrivningen vil endres hvis alle fasiliteter anvender kontraktuell løpetid. Nedskrivningsmodellen benytter ellers for steg 1 ett års løpetid og for steg 2 en gjennomsnittlig forventet løpetid ved beregning av nedskrivninger.

Scenario 3: PD 12 mnd. økt med 10 %

Endringen, som følge av en 10 % stigning i sannsynligheten for default senarioet, viser effekten ved en isolert stigning i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordeling og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Senarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 4: PD 12 mnd. redusert med 10 %

Endringen, som følge av et 10% fall i sannsynligheten for default senarioet, viser effekten ved et isolert fall i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Senarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 5: LGD justert til å simulere 30 % fall i boligpriser

LGD, tap gitt mislighold, er endret slik at det simulerer en nedgang i boligpriser på 30 %, noe som vil gi betydelige tap ved realisasjon.

Scenario 6: Forventning til fremtiden der nedsidescenariet vektet 100 %

Senarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en "forventning til fremtiden" kun basert på nedsidescenariet.

Scenario 7: Forventning til fremtiden der nedsidescenariet vektet 100 %

Senarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en "forventning til fremtiden" kun basert på oppsidescenariet.

Likviditetsrisiko

NOTE 14 – Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken i en gitt situasjon ikke er i stand til å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til at banken kan møte sine forpliktelser.

Det er i hovedsak 3 forhold som har innvirkning på likviditetsrisiko:

1. Balansestruktur: Banken har liten forskjell i omløpsfart og bindingstid på aktiva og passiva, og har dermed et lavt refinansieringsbehov
2. Likviditet i markedet: Denne er vurdert til god.
3. Kredittverdighet: Kredittverdighet kommer til uttrykk gjennom banken sin rating. Viktige element i ratingen er banken sin soliditet, likviditet, inntjening, risikoprofil og porteføljekvalitet. Banken er ratet på samme nivå som banker man kan sammenligne seg med.

2021

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen	0- 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1- 5 år	Over 5 år	På forespørsel	Totalt
Kontanter og kontantekivalenter	0	0	0	0	0	3 304	3 304
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	2	0	1 500	3 000	0	201 486	205 988
Netto utlån til og fordringer på kunder	15 274	72 453	106 168	548 068	2 350 514	21 433	3 113 911
Rentebærende verdipapirer	0	15 017	85 244	167 488	0	0	267 750
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige eiendeler	0	0	0	0	0	303 346	303 346
Sum finansielle eiendeler	15.276	87.470	192.913	718.557	2.350.514	529.569	3.894.299
Innlån fra kredittinstitusjoner	0	214	100 000	0	0	0	100 214
Innskudd og andre innlån fra kunder	24 324	174 066	259 508			2 360 947	2 818 845
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	323	75 000	195 000	0	0	270 323
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrig gjeld	3 359	5 964	12 164	22 489	9 904	15 988	69 868
Ansvarlig lånekapital	0	31	0	40 000	0	0	40 031
Fondsobligasjonskapital som EK	0	0	0	0	0	0	0
Sum forpliktelser	27.683	180.598	446.672	257.489	9.904	2.376.935	3.299.281
Ubenyttede trekkrettigheter og ikke utbetalte lånetilsagn	23 506	21 761	0	0	0	220 012	265 279

2020

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen	0- 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1- 5 år	Over 5 år	På forespørsel	Totalt
Kontanter og kontantekivalenter	0	0	0	0	0	5 054	5 054
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	0	0	1 500	4 500	0	107 623	113 623
Netto utlån til og fordringer på kunder	21 547	28 778	137 290	603 030	1 999 413	30 857	2 820 915
Rentebærende verdipapirer	25 032	3 004	68 153	283 269	0	0	379 458
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige eiendeler	0	0	0	0	0	391 659	391 659
Sum finansielle eiendeler	46.579	31.782	206.943	890.799	1.999.413	535.193	3.710.709
Innlån fra kredittinstitusjoner	0	0	50 093	100 169	0	0	150 262
Innskudd og andre innlån fra kunder	20 680	152 444	277 230	0	0	2 198 356	2 648 710
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	200 000	75 198	0	0	275 198
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrig gjeld	9 191	6 749	8 613	0	0	21 287	45 840
Ansvarlig lånekapital	0	236	708	41 180	0	0	40 026
Fondsobligasjonskapital som EK	0	0	0	0	0	0	0
Sum forpliktelser	29.871	159.429	536.644	216.547	0	2.219.643	3.160.036
Ubenyttede trekkrettigheter og ikke utbetalte lånetilsagn	57 688	0	0	0	0	203 716	261 404

Markedsrisiko

NOTE 15 – Valutarisiko

Banken har kun en mindre kontantbeholdning på 0,16 mill. kr i forbindelse med kjøp og salg av reisevaluta, og har ellers ingen aktiva- eller passiva poster i utenlandsk valuta pr. 31.12.2021. Bankens risiko er ubetydelig.

NOTE 16 – Kursrisiko

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner og egenkapitalpapirer som banken har investert i. Banken har etablert rammer for investeringer. Investeringer ut over rammen skal godkjennes av bankens styre.

NOTE 17 – Renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først foreta renteendringer på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring i markedsrenten vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet. Banken har en lav renteeksponering på sine utlån. Pr. 31.12.2021 er det ingen fastrentelån eller fastrenteinnskudd.

Beholdningen av obligasjoner har gjennomsnittlige vektet løpetid på 1,8 år. Gjennomsnittlig vektet durasjon er 0,1. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på kr 0,4 mill. ved årets slutt. Bankens renterisiko vurderes samlet som lav, og er godt innenfor fastsatte rammer.

Bankens utlån og finansiering er i all hovedsak i flytende rente. Dette fører til en avgrenset eksponering mot endringer i markedsrente. Banken har for tiden ikke kundeengasjement med fast rente.

Tid frem til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser kommer frem av tabellen nedenfor:

2021

Tidspunkt fram til endring av rentevilkår

	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1 år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Tall i tusen kroner							
Kontanter og kontantekvivalenter	0	0	0	0	0	3.304	3 304
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	0	0	0	0	0	205.988	205 988
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	3 113 911	0	0	0	0	3 113 911
Obligasjoner, sertifikat og lignende	85 668	182 082	0	0	0	0	267 750
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige eiendeler	0	0	0	0	0	303 346	303 346
Sum eiendeler	85.668	3.295.993	0	0	0	512.639	3.894.300
-herav i utenlandsk valuta	158	0	0	0	0	0	158
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	100 214	0	0	0	0	100 214
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	2 818 845	0	0	0	0	2 818 845
Obligasjonsgjeld	0	270 323	0	0	0	0	270 323
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrig gjeld	0	0	0	0	0	69 869	69 869
Ansvarlig lånekapital	0	40 031	0	0	0	0	40 031
Sum gjeld	0	3.229.413	0	0	0	69.868	3.299.281
- herav i utanlansk valuta	0	0	0	0	0	158	158
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	85 668	66 580	0	0	0	442 770	595 019

2020

	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1 år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Tall i tusen kroner							
Kontanter og kontantekvivalenter	0	0	0	0	0	5 054	5 054
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	0	0	0	0	0	113 623	113 623
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	2 820 915	0	0	0	0	2 820 915
Obligasjoner, sertifikat og lignende	97 874	281 584	0	0	0	0	379 458
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige eiendeler	0	0	0	0	0	391 659	391 659
Sum eiendeler	97.874	3.102.499	0	0	0	510.336	3.710.709
-herav i utanlandsk valuta	165	0	0	0	0	0	165
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	150 262	0	0	0	0	150 262
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	2 648 710	0	0	0	0	2 648 710
Obligasjonsgjeld	0	275 198	0	0	0	0	275 198
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrig gjeld	0	0	0	0	0	45 840	45 840
Ansvarlig lånekapital	0	40 026	0	0	0	0	40 026
Fondsobligasjonskapital	0	0	0	0	0	0	0
Sum gjeld	0	3.114.196	0	0	0	45.840	3.160.036
- herav i utanlansk valuta	0	0	0	0	0	109	109
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	97 874	- 11 697	0	0	0	464 496	550 673

Endring av rentevilkår

Renterisiko oppstår i forbindelse med bankens utlåns- og innlånsvirksomhet. Renterisiko er et resultat av at rentebindingstiden for bankens aktiva- og passiva side ikke er sammenfallende.

Renterisiko pr. 31.12.2021

Eiendeler	Eksposering	Renteløpetid	Renterisiko
			ved 1%
Utlån til kunder med flytende rente	3.113.911	0,12	(3.737)
Utlån til kunder med rentebinding			-
Rentebærende verdipapirer	320.130	0,15	(480)
Øvrige rentebærende eiendeler	209.292	0,15	(314)
Gjeld			
Innskudd med rentebinding			-
Flytende innskudd	2.818.845	0,15	4.228
Verdipapirgjeld	270.323	0,15	405
Øvrig rentebærende gjeld	140.245	0,15	210
Utenom balansen			
Renterisiko i derivater (aktivasikring)	0		-
Renterisiko i derivater (passivasikring)	0		-
Sum renterisiko			313

Avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser for hovedposter i balansen

Ved endring i markedsrentene kan ikke banken foreta renteendringer for alle balanseposter samtidig dersom disse har ulik bindingstid. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet. Renterisikoen omfattes også av den direkte effekt en renteendring vil ha på balanseposter med og uten rentebinding. En renteendring på 1 % vil gi en årlig effekt på resultatregnskapet på 0,3 mill. kr.

Resultatregnskap

NOTE 18 – Netto renteinntekter

	2021	2020		
Rente og lignende inntekter beregnet av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (amortisert k	79	649		
Rente og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (amortisert kost)	80 258	91 410		
Renter og lignende inntekter av sertifikat, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir (virkelig	3 023	3 675		
Øvrige renteinntekter og lignende inntekter	0	0		
Sum renteinntekter og lignende inntekter	83.360	95.734		
			Gjennomsnittlig	Gjennomsnittlig
			eff. rentesats	eff. rentesats
			2021	2020
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	1 388	3 190	1,16 %	1,76 %
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	13 413	22 333	0,49 %	0,85 %
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	3 462	4 897	1,39 %	1,71 %
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	951	1 170	2,37 %	2,91 %
Andre rentekostnader og lignende kostnader	2 349	1 476		
Sum rentekostnader og lignende kostnader	21.562	33.066		
Netto renteinntekter	61.798	62.668		

NOTE 19 – Andre inntekter

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	2021	2020
Garantiprovisjon	224	216
Formidlingsprovisjoner	267	282
Provisjoner fra Eika Boligkreditt	12 447	12 108
Betalingsformidling	9 716	9 791
Verdipapirforvaltning	2 472	1 930
Provisjon ved salg av forsikringstjenester	8 268	6 621
Andre provisjons- og gebyrinntekter	760	506
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	34.154	31.454
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2021	2020
Garantiprovisjon		
Betalingsformidling	2 751	3 220
Andre gebyr- og provisjonskostnader	430	445
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	3.181	3.665
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	2021	2020
Netto verdiendring og gevinst/tap på utlån og fordringer	0	0
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	-822	84
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	4.755	3.687
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	614	622
Netto gevinst/tap på finansielle instrument	4.547	4.393
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	2021	2020
Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	11.331	12.858
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper	1.095	1.333
Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	12.426	14.191

NOTE 20 – Lønn og andre personalkostnader

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom renten på lån og myndighetenes normrente. Samlede lån til ansatte med rentesubsidierte rentevilkår: kr 52,6 mill. Samlede lån til ansatte med ordinære rentevilkår: kr 11,6 mill. Lån, garantier og sikkerhetsstillelser til tillitsvalgte er gitt etter samme vilkår som for bankens øvrige kunder, og er sikret i henhold til bestemmelsene for slike lån og garantier.

Berg Sparebank har ikke etablert bonusordninger eller andre særskilte former for kompensasjon til styremedlemmene. Banken benytter ikke aksjeverdbasert godtgjørelse. Banken har aktivitets-, kvalitets- og resultatbonus som gjelder for alle ansatte med unntak av administrerende banksjef.

Antall årsverk i banken pr. 31.12.2021	23,5
Kostnader til rentesubsidiering av lån til ansatte i regnskapsåret	13

	2021	2020
Lønn	16.016	15.324
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	3.378	3.345
Pensjoner	1.896	1.869
Sosiale kostnader	669	605
Sum lønn og andre personalkostnader	21.959	21.144

2021

Banksjef	Lønn m.v.	Annen godtgjørelse	OTP-pensjon	Lån og sikk. still.
Jørn Berg	1.517	29	167	2.745
Sum ledende ansatte	1.517	29	167	2.745

2021

Styret	Ordinært honorar	Lån og sikk. still.
Leder Bjørn Sigurd Brevig	134	5.981
Nestleder Terje Kristiansen	72	3.180
Styremedlem Bård Degnes	63	3.845
Styremedlem Karianne Hauge	63	0
Styremedlem Malin Hansen	91	0
Ansattemedlem Merete Dammyr	64	0
Samlede ytelser og lån til styret	487	13.006

2021

Generalforsamling	Ordinært honorar	Lån og sikk. still.
Leder Anne Wahlstrøm	12	2.108
Nestleder Knut R.Nilsen	2	707
Øvrige medlemmer	20	29.454
Samlede ytelser og lån til generalforsamlingen	34	32.270

Medlem i valgkomiteen får godtgjørelse på kr 1.500 pr møte. Leder får i tillegg årlig godtgjørelse på kr. 5.000.

2020

Banksjef	Lønn m.v.	Annen godtgjørelse	OTP-pensjon	Lån og sikk. still.
Jørn Berg	1.509	36	160	2.886
Sum ledende ansatte	1.509	36	160	2.886

2020

Styret	Ordinært honorar	Lån og sikk. still.
Leder Bjørn Sigurd Brevig	134	6.024
Nestleder Terje Kristiansen	71	3.180
Styremedlem Bård Degnes	60	4.397
Styremedlem Karianne Hauge	61	0
Styremedlem Malin Hansen	88	0
Ansattmedlem Merete Dammyr	60	0
	474	13.601

2020

Generalforsamling	Ordinært honorar	Ordinært honorar Tilleggs-honorar	Lån og sikk. still.
Leder Anne Wahlstrøm		12	2.378
Nestleder Knut R.Nilsen		4	792
Øvrige medlemmer		0	18.477
Samlede ytelser og lån til generalforsamlingen		16	21.647

NOTE 21 – Pensjonskostnad

	2021	2020
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	1,90 %	1,50 %
Forventet avkastning	1,90 %	1,50 %
Lønnsregulering	3,00 %	3,00 %
G-regulering	2,50 %	1,50 %
Pensjonsregulering	2,50 %	1,75 %
Arbeidsgiveravgift-sats	19,10 %	19,10 %
	2021	2020
Beløp mot OCI/direkte mot egenkapital i perioden		
Estimatavvik tap (gevinst) - endring i de andre øk. forutsetningene midler	- 381	1 597
Estimatavvik /arbeidsgiveravgift	- 73	305
Estimatavvik tap (gevinst) i perioden ført mot OCI/egenkapitalen	-453	1.902
	2021	2020
Spesifikasjon av netto pensjonskostnad i resultatregnskapet		
Usikrede pensjonsordninger	449	411
Egenandel AFP	263	290
Innskuddsbasert ordning	1 184	1 168
Sum pensjonskostnader	1.896	1.869

NOTE 22 – Andre driftskostnader

Andre driftskostnader		
	2021	2020
Konverteringskostnader	1.747	9.208
EDB kostnader	13.670	13.964
Formueskatt	928	910
Honorar ekstern revisor	719	627
Kjøp eksterne tjenester	2.829	2.443
Kontorrekvisita, porto, telekostnader	868	960
Kostnader leidi lokaler	715	585
Leie av lokaler	158	2.901
Markedsføring	2.333	2.528
Reiser	217	202
Andre driftskostnader	3.214	3.606
Sum andre driftskostnader	27.398	37.934

Honorar til ekstern revisor		
Lovpålagt revisjon	419	400
Andre attestasjonstjenester	63	63
Annen bistand inkl IFRS/regnskap, tilsyn og skatt	237	164
Sum revisjonshonorar inkl. mva	719	627

NOTE 23 – Transaksjoner med nærstående

Berg Sparebank Eiendomsmegling AS er et 74,5 % eid datterselskap. Banken har leiekontrakt med AS Storgaten 10 om leie av lokale. I 2021 har banken betalt MNOK 2,1 i husleie. Andre transaksjoner i 2021 mellom Berg Sparebank, AS Storgaten 10 og Berg Sparebank Eiendomsmegling AS har vært relatert til daglig bankdrift.

Selskapets navn	Kontor- kommune	Selskaps- kapital	Antall ier/stemme		Total EK	Resultat	Bokført
			aksjer	andel	2021	2021	Verdi
Berg Sp.bank Eiendomsmegling AS	Halden	850	633	74,5 %	2.326	465	1.732
A/S Storgaten 10	Halden	100	1.000	100,0 %	9.128	630	19.013

	AS Storgaten 10	Berg Sparebank Eiendomsmegling AS	SUM 2021
Inngående balanse 01.01.	18.382	1.711	20.093
+ Inntektsført andel resultat 2021	630	465	1.095
-Utbytte	-	-443	-
Balanse 31.12.	19.012	1.733	20.745
Anskaffelseskost	100	685	
Andel bokført egenkapital ved anskaffelse	100	679	
Konsernbidrag tidligere år	1.723	-	

	A/S Storgaten 10		Berg Sparebank Eiendomsmegling AS	
	2021	2020	2021	2020
Innskudd fra	2340	1576	2688	3310
Utlån/garantier til	7213	7700	0	0
Fordring	0	0	0	0
Gjeld	0	167	0	0
Renter fra	261	304	0	0
Renter til	1	0	13	77

NOTE 24 – Skatter

Skattekostnaden består av:

Betalbar skatt: 25 % av skattemessig resultat. For mye eller for lite avsatt betalbar skatt ved fjorårets ligning.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel: Knyttes til periodisering av skatt på inntekts- og kostnadsposter hvor den regnskapsmessige periodiseringen avviker fra den skattemessige.

Formuesskatt: Klassifisert som annen driftskostnad. Beregnet skyldig formuesskatt pr. 31.12. er klassifisert som annen gjeld.

Resultatforskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige resultat deles i:

- Permanente forskjeller: Ikke fradragsberettigede kostnader, skattefrie inntekter.
- Midlertidige forskjeller: Forskjeller mellom regnskaps og skattemessige periodiseringer som skal reverseres i senere perioder fordi det er det samme beløp som samlet skal komme til fradrag eller som skal inntektsføres over tid. Netto utsatt skatt er beregnet med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

Betalbar inntektsskatt	2021	2020
Resultat før skattekostnad	54 707	47 701
Poster ført på andre inntekter og kostnader	5 628	6 194
Permanente forskjeller	- 19 054	- 18 007
Virkning av implementering IFRS 9	0	- 3 214
Endring i midlertidige forskjeller	- 1	6 298
Sum skattegrunnlag	41.281	38.972
Betalbar skatt	10.320	9.743
Årets skattekostnad		
Betalbar inntektsskatt	10 320	9 743
Skatteeffekt implementering IFRS 9 ført mot egenkapitalen 01.01.2010	0	- 804
Endring utsatt skatt over resultatet	-361	33
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	361	9
Årets skattekostnad	10.320	8.981
Herav på andre inntekter og kostnader	138	571
Skattekostnad	10.182	8.410
Resultat før skattekostnad	54 707	47 701
25 % skatt av		
Resultat før skattekostnad	13 677	11 925
Permanente forskjeller	- 4 764	- 4 502
Poster ført på andre inntekter og kostnader	1 407	1 549
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	0	9
Skattekostnad	10.320	8.981
Effektiv skattesats (%)	19 %	19 %
Endring balanseført utsatt skatt	0	0
Balanseført utsatt skatt 01.01	- 4 849	- 3 275
skatteeffekt implmentering IFRS9 ført mot egenkapital 01.01.2020		- 804
Resultatført i perioden	- 498	- 1 342
Skatt på verdiendringer over utvidet resultat	138	571
Balanseført utsatt skatt 31.12	-5.210	-4.850
Utsatt skatt	0	0
Driftsmidler	190	225
Pensjonsforpliktelse	- 2 579	- 2 626
Uopptjent inntekt	- 916	- 731
Avsetning til forpliktelser	- 2 838	- 2 973
Leieavtaler	- 83	0
Aksjer utenfor fritaksmetoden	1 072	1 047
Rentebærende verdipapir til virkelig verdi	- 56	209
Sum utsett skatt	-5.210	-4.849
Resultatført utsatt skatt		
Driftsmidler	35	340
Pensjonsforpliktelse	- 47	- 533
Uopptjent inntekt	185	- 731
Avsetning til forpliktelser	- 135	- 2 089
Leieavtaler	83	0
Aksjer utenfor fritaksmetoden	- 25	1 047
Rentebærende verdipapir til virkelig verdi	265	392
Sum endring utsatt skatt	361	-1.574

Balanse

NOTE 25 – Kategorier av finansielle instrumenter

2021

Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Totalt
Finansielle eiendeler				
Kontanter og kontantekvivalenter	3.304	0	0	3.304
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	205.988	0	0	205.988
Utlån til og fordringer på kunder	3.113.911	0	0	3.113.911
Rentebærende verdipapirer	0	267.750	0	267.750
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	0	56.897	196.111	253.008
Finansielle derivater	0	0	0	0
Sum finansielle eiendeler	3.323.203	324.647	196.111	3.843.961
Finansiell gjeld				
Innlån fra kredittinstitusjoner	100.214	0	0	100.214
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.818.845	0	0	2.818.845
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	270.323	0	0	270.323
Ansvarlig lånekapital	40.031	0	0	40.031
Finansielle derivater	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	3.229.412	0	0	3.229.412

2020

Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Totalt
Finansielle eiendeler				
Kontanter og kontantekvivalenter	5.054	0	0	5.054
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	113.623	0	0	113.623
Utlån til og fordringer på kunder	2.820.915	0	0	2.820.915
Rentebærende verdipapirer	0	379.458	0	379.458
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	0	165.902	200.453	366.355
Finansielle derivater	0	0	0	0
Sum finansielle eiendeler	2.939.592	545.360	200.453	3.685.405
Finansiell gjeld				
Innlån fra kredittinstitusjoner	150.262	0	0	150.262
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.648.710	0	0	2.648.710
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	275.198	0	0	275.198
Ansvarlig lånekapital	40.026	0	0	40.026
Finansielle derivater	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	3.114.196	0	0	3.114.196

NOTE 26 – Virkelig verdi finansielle instrumenter

Virkelig verdi og bokført verdi av finansielle eiendeler og gjeld	2021		2020	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler bokført til amortisert kost				
Kontanter og kontantekvivalenter	3 304	3 304	5 054	5 054
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	205 988	205 988	113 623	113 623
Utlån til og fordringer på kunder	3 113 911	3 113 911	2 820 915	2 820 915
Sum eiendeler vurdert til amortisert kost	3.323.203	3.323.203	2.939.592	2.939.592
Gjeld bokført til amortisert kost				
Innskudd og andre innlån fra kunder	2 818 845	2 818 845	2 648 710	2 648 710
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	270 323	270 967	275 198	275 910
Ansvarlig lånekapital	40 031	40 364	40 026	40 508
Sum gjeld vurdert til amortisert kost	3.129.198	3.130.176	2.963.934	2.965.128

Utlån til kunder er utsatt for markedskonkurranse. Dette vil si at mulige merverdier i utlånsporteføljen ikke vil kunne opprettholdes over lengre tid. Videre foretas det løpende nedskrivninger for tap på porteføljen. Virkelig verdi av utlån til kunder vurderes derfor å samsvare med amortisert kost.

Nivåfordeling finansielle instrumenter

	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	Total
2021				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	917	323.731	0	324.648
Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	0	0	175.366	175.366
Sum eiendeler	917	323.731	175.366	500.014

Virkelig verdi over andre
inntekter og kostnader

Avstemming av nivå 3

Inngående balanse	180.360
Realisert gevinst resultatført	0
Urealisert gevinst og tap resultatført	0
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter	5.175
Investering	445
Salg	-10.614
Utgående balanse	175.366

Virkelig verdi over andre
inntekter og kostnader

Avstemming av nivå 3

Inngående balanse	180.359
Realisert gevinst resultatført	308
Urealisert gevinst og tap resultatført	4.867
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter	0
Investering	445
Salg	-10.614
Utgående balanse	175.366

	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	Total
2020				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	0	545.361	0	545.361
Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader			180.359	180.359
Sum eiendeler	0	545.361	180.359	725.720

Virkelig verdi over andre
inntekter og kostnader

Avstemming av nivå 3

Inngående balanse	177.608
Realisert gevinst resultatført	0
Urealisert gevinst og tap resultatført	0
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter	8.096
Investering	0
Salg	-5.345
Utgående balanse	180.360

	2021 Kursendring			
Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	0	0	0	0
Verdipapir til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	140.293	157.830	192.903	210.440
Sum eiendeler	140.293	157.830	192.903	210.440

	2020 Kursendring			
Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	0	0	0	0
Verdipapir til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	144.289	162.325	198.397	216.433
Sum eiendeler	144.289	162.325	198.397	216.433

Virkelig verdimålinger og -opplysninger klassifiseres etter nivå.

Verdsettelsesnivå angir nivået på verdsettelsesmetoden som er brukt for å fastsette virkelig verdi:

Nivå 1 er verdien fastsatt ut fra kvoterte priser i aktive markeder.

Nivå 2 er verdien utledet fra kvoterte priser, eller beregnede markedsverdier.

Nivå 3 er verdier som ikke er basert på observerbare markedsdata. Verdsettelsen av Eika Boligkreditt AS er basert på en vurdering av egenkapitalen i selskapet.

Verdsettelsen av Eika Gruppen AS tar utgangspunkt i en verddivurdering av de enkelte selskapene som inngår i gruppen samt en samlet verdi for konsernet totalt, basert på relevante verdsettelsesmetoder. Denne verddivurderingen blir vurdert opp imot sist kjente emisjons- og/eller omsetningskurs, hensyntatt bankens egne vurderinger av hendelser frem til balansedagen. Til sammen utgjør disse aksjene 148 mill. kroner av totalt 175,3 mill. kroner i nivå 3.

NOTE 27 – Rentebærende verdipapirer

Bankens obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet.

Pr. 31.12.2021 er 0 mill. kroner av beholdningen av obligasjons porteføljen stillet som sikkerhet for F-lån.

2021	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Rentebærende verdipapirer			
Stat / statsgaranterte	23.651	23.404	23.404
Kommune / fylke	76.172	76.156	76.156
Bank og finans	0	0	0
Obligasjoner med fortrinsrett	168.441	168.190	168.190
Industri	0	0	0
Sum rentebærende verdipapirer	268.264	267.750	267.750
Hervav børssnoterte verdipapir	268.264	267.750	267.750

2020	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Rentebærende verdipapirer			
Stat / statsgaranterte	33.650	33.683	33.683
Kommune / fylke	93.113	93.180	93.180
Bank og finans	116.233	116.628	116.628
Obligasjoner med fortrinsrett	135.919	135.967	135.967
Industri	0	0	0
Sum rentebærende verdipapirer	378.915	379.458	379.458
Hervav børssnoterte verdipapir	363.916	364.453	364.453

NOTE 28 – Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over resultat

	Orgnummer	Antall	2021 Kostpris	Bokført verdi	Antall	2020 Kostpris	Bokført verdi
Sum rentebærende verdipapirer (overført fra forrige tabell)			268.264	267.750		378.915	379.458
Aksjer							
Spareb 1 Nord-No	952706365	8000	435	901	11.024	599	822
Sparebank 1 SMN	937901003	6000	319	894	7.549	402	737
Spbk 1 SR-Bank	937895321	7000	500	932	9.428	674	858
MOWI	964118191	0	0	0	4.025	713	769
OceanYield	991844562	0	0	0	17.656	473	469
Telenor	982463718	6.615	986	917	0	0	0
SpareBank 1 Østlandet	920426530	6.000	468	874	9.000	702	880
Sum aksjer			2.708	4.518		3.563	4.535

Aksje- og pengemarkedsfond

Eika Spar	980439291	0	0	0	289	1.000	2.036
Eika Sparebank	983231411	0	0	0	64.065	64.483	64.557
Eika Alpha	986387102	0	0	0	420	1.000	1.643
Eika Kreditt	912370275	14.907	14.166	14.805	14.160	13.424	13.856
Eika Pengemarked	985187649	0	0	0	41.030	41.777	41.897
Eika Likviditet	893253432	25.523	25.595	25.601	25.352	25.424	25.462
Alfred Berg Gambak	953110474	72	2.231	3.719	69	2.021	2.881
Storebrand Fossil Norge	918660313	0	0	0	1.669	2.058	2.936
Dnb Grønt Norden	971580488	0	0	0	765	1.729	1.896
KLP AksjeNorden Indeks	980854043	507	3.256	3.883	374	2.306	2.359
JP Morgan China		0	0	0	1.745	1.729	1.845
KLP Fremvoksende markeder	996715426	877	2.212	2.120	0	0	0
KLP Aksje indeks	992966092	705	2.133	2.252	0	0	0
Sum aksje- og pengemarkedsfond			49.593	52.380	149.938	156.951	161.368

Sum aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet	52.302	56.898	160.514	165.903
---	---------------	---------------	----------------	----------------

Sum verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	320.565	324.647	539.429	545.361
--	----------------	----------------	----------------	----------------

Bankens eierandel for postene er uvesentlig.

NOTE 29 – Aksjer og EK-bevis til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader

	2021			2021			2020				
	Orgnummer	Eierandel	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte	
Aksjer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader											
RomReal Inv EUR	932672065	*	5.792	6	11		5.792	6	12	0	
SDC AF 1993 H. A	988671258	*	2.650	1.186	1.397		2.650	1.186	1.459	0	
Eika Gruppen	979319568	1,78 %	441.055	22.582	74.538	8.711	441.055	22.582	71.098	8.821	
Spama AS	916148690	*	92	9	141	19	92	9	103	26	
Kredittfo for Sp	986918930	*	460	474	474		460	474	474	0	
Romania Invest A	989434071	*	10.000	9	9		10.000	9	9	0	
Eika BoligKredit	885621252	1,64 %	17.602.217	73.596	73.979	2.101	20.067.171	83.903	85.981	1.701	
NBNP 2 Rg	992073861	*	31.896	711	1.116		31.896	711	1.116	0	
Bien Spbk ASA	991853995	*	512	998	998	28	512	998	998	26	
Eiendomskreditt	979391285	*	21.705	2.215	2.643	117	21.705	2.215	2.643	120	
Smart Innovation Norway AS	986258191	*	10	100	100		10	100	100	0	
Ladies Tour Norw	913718933	*	100	100	100		100	100	100	0	
Hjelmeland Spb.	937896581	*	8.485	781	806	37	8.485	781	806	58	
Kvinesdal Spareb	937894805	*	9.851	896	936		9.851	896	887	0	
Visa Inc. C		*	417	188	3.187	13	417	188	3.118	48	
Visa Inc. A.		*	179	81	1.368		179	81	1.338	0	
North Bridge Opp	991669884	*	7.140	89	38		7.140	89	38	0	
Eika VBB AS	918713867	*	1.515	6.018	8.242		1.408	5.572	5.572	0	
VNN Norge	821083052	*	1	0	1.810		1	0	1.835	1.683	
VISA Norge Holding	982844576	*		0	156			0	156	160	
SpareBank 1 Østf / Akershu:	837884942	*	9523	1.002	3.314	33	9.523	1.002	2.514	114	
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi			18.153.600	111.041	175.365	11.059		120.902	180.359	12.758	

* Eierandelene er ubetydelige.

	2021	2020
Balanseført verdi 01.01.	180.359	177.608
Tilgang	445	-
Avgang	-10.614	-5.345
Netto urealisert gevinst på ordinært resultat	-	-
Netto urealisert gevinst over andre inntekter	5.175	8.096
Balanseført verdi 31.12.	175.366	180.359

NOTE 30 – Eierinteresser i konsernselskap

2021

Selskapets navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Mottatt utbytte	Netto kapitalendring	Resultatandel - kostnad/ +inntekt	Utgående balanse
Berg SP.bank Eiendomsmegling AS	985485925	633	74,5 %	443	0	465	2.175
AS Storgaten 10	933556115	1.000	100 %	0	0	630	19.013
Sum investering i datterselskap							21.188

2020

Selskapets navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Mottatt utbytte	Netto kapitalendring	Resultatandel - kostnad/ +inntekt	Utgående balanse
Berg SP.bank Eiendomsmegling AS	985485925	633	74,5 %	744	0	775	1.710
AS Storgaten 10	933556115	1.000	100 %	0	0	558	18.382
Sum investering i datterselskap							20.092

NOTE 31 – Varige driftsmidler

	Utstyr og transport midler	Fast eiendom	IFRS 16 Bruksrett	Sum
Morbank				
Kostpris pr. 01.01.2020	14.755	4.488	0	19.243
Tilgang	47	0	0	47
Kostpris pr. 31.12.2020	14.802	4.488	0	19.290
Verdiregulering IFRS	0	1.488	0	1.488
Akkumulerte av- og nedskrivningar pr. 31.12.2020	13.378	0	0	13.378
Bokført verdi pr. 31.12.2020	1.423	5.976	0	7.400
Kostpris pr. 01.01.2021	14.802	4.488	0	19.290
Tilgang	0	0	26.331	26.331
Kostpris pr. 31.12.2021	14.802	4.488	26.331	45.621
Verdiregulering IFRS	0	1.488	0	1.488
Akkumulerte av- og nedskrivningar pr. 31.12.2021	14.110	0	2.838	16.948
Bokført verdi pr. 31.12.2021	692	5.976	23.493	30.161
Avskrivninger 2020	916		0	916
Avskrivninger 2021	732		2.838	3.570
Avskrivningsprosent / antall år	10% - 33%		10 / 6	

I forbindelse med overgang til IFRS er overgangsregelen om bruk av verdireguleringsmetoden som ny bruttoverdi på implementeringstidspunktet brukt for eiendommen. Eiendommen er verdsatt til virkelig verdi med ekstern takst pr. 30.11.2019. Dette medførte en økning på 1,488 mill. kr av balanseført verdi på eiendommen.

Konsern	Utstyr og transport midler	Fast eiendom	IFRS 16 Bruksrett	Sum
Kostpris pr. 01.01.20	15.380	30.618	0	45.998
Tilgang	47	0	0	47
Kostpris pr. 31.12.20	15.427	30.618	0	46.045
Verdiregulering (IFRS)	0	14.162	0	14.162
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.20	13.939	9.789	0	23.728
Bokført verdi pr. 31.12.20	1.488	34.991		36.479
Kostpris pr. 01.01.21	15.427	30.618	0	46.045
Tilgang	0	0	5.399	5.399
Kostpris pr. 31.12.21	15.427	30.618	5.399	51.444
Verdiregulering (IFRS)	0	14.162	0	14.162
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.21	14.709	10.375	745	25.829
Bokført verdi pr. 31.12.21	718	34.405	4.654	39.777
Ordinære avskrivninger 2020	960	586	0	1.546
Ordinære avskrivninger 2021	770	586	745	2.101
Avskrivningsprosent / antall år	10% - 33%	0% - 5%	6	

I forbindelse med overgang til IFRS er overgangsregelen om bruk av verdireguleringsmetoden som nye bruttoverdier på implementeringstidspunktet brukt for eiendommer. Eiendommene er verdsatt til virkelig verdi med ekstern takst pr. 30.11.2019. Dette medførte en økning på 14,162 mill. kr av balanseført verdi på eiendommene.

NOTE 32 – Andre eiendeler

	2021	2020
Eiendeler ved utsatt skatt	5 210	4 849
Opptjente, ikke motatte inntekter	5 360	4 420
Andre forskuddsbetalte, ikke påløpne	1 919	1 950
Andre eiendeler	7 689	6 686
Sum andre eiendeler	20.178	17.905

NOTE 33 – Innlån fra kredittinstitusjoner

Motpart	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi 2021	2020	Rente-vilkår
Kredittforeningen for sparebanker	16.05.2018	11.05.2022	100.000	100.214	100.169	3m Nibor + 71 bp
Kredittforeningen for sparebanker	11.05.2017	11.05.2021	50.000		50.094	3m Nibor + 84 bp
Sum innlån fra kredittinstitusjoner				100.214	150.262	

Rentesatsen vist som gjennomsnittlig effektiv rente beregnet på avkastning gjennom året fordelt på gjennomsnittlig beholdning. Banken hadde ingen innskudd fra låneformidlere pr. 31.12.21 eller 31.12.20.

NOTE 34 – Innskudd og andre innlån fra kunder

	2021	2020
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.818.845	2.648.710
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.818.845	2.648.710

Innskuddt fordelt på geografiske områder

Halden	1.876.880	1.736.596
Sarpsborg	157.095	152.923
Fredrikstad	194.506	192.003
Hvaler	26.428	19.825
Aremark	21.852	18.505
Øvrig Viken	98.823	227.509
Resten	443.261	301.348
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.818.844	2.648.710

Innskuddsfordeling

Lønnstakere	2.239.731	2.077.520
Jordbruk, skogbruk og fiske	46.648	72.902
Industri	37.016	33.522
Bygg, anlegg	53.855	64.664
Varehandel	56.097	43.915
Transport og lagring	35.667	32.923
Eiendomsdrift og tjenesteyting	125.260	106.400
Annen næring	224.570	216.864
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.818.844	2.648.710

NOTE 35 – Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig kapital

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi 2021	2020	Rente- vilkår
Sertifikat- og obligasjonslån						
NO0010856834	12.06.2019	15.09.2022	75.000	75.055	75.000	3m Nibor+62 bp
NO0010917941	20.01.2021	20.02.2024	70.000	70.109		3m Nibor+58 bp
NO0010918006	20.01.2021	20.02.2025	50.000	50.082		3m Nibor+66 bp
NO0011142523	01.11.2021	01.11.2024	75.000	75.143		3m Nibor+40 bp
NO0010825425	15.06.2018	15.09.2021	100.000		100.213	3m Nibor+67 bp
NO0010811243	24.11.2017	24.11.2021	100.000		100.000	3m Nibor+85 bp
Over/underkurs				-66	-15	
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				270.323	275.198	

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	2021	2020	vilkår
Ansvarlig lånekapital						
NO0010819352	22.03.2018	22.03.2023	40.000	40.031	40.026	3m Nibor + 195 bp
Sum ansvarlig lånekapital				40.031	40.026	

Endringer i verdipapirgjeld i perioden	Balanse 31.12.2020	Emitert	Forfalte/ innløste	Andre endringer	Balanse 31.12.2021
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	275.198	195.000	-200.000	125	270.323
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	275.198	195.000	-200.000	125	270.323
Ansvarlig lånekapital	40.026			5	40.031
Sum ansvarlig lånekapital	40.026	0	0	5	40.031

NOTE 36 – Annen gjeld og pensjon

	2021	2020
Annen gjeld		
Påløpte kostnader	6.773	6.905
Avsatt konverteringskostnader	8.500	8.700
Betalingsformidling	4.048	3.175
Skyldige offentlige avgifter	1.006	997
Skattetrekk	776	762
Leverandørgjeld	1.754	2.574
Avsatt formueskatt	942	910
Øvrig gjeld	1.476	1.435
Sum annen gjeld	25.276	25.458

Pensjonsforpliktelser

	2021	2020
Netto beløp i regnskapsført i balanseregnskapet inkl. arb.g.avg.		
Netto pensjonsforpliktelser i periodens begynnelse	10 504	8 371
Effekt EK ved overgang til IAS 19R gevinst / (tap)	0	0
Periodens netto pensjonskostnad	485	446
Innbetalinger/tilbakeføring premiefond/flytting til innskuddsfond	0	0
Premiefond overføring til innskuddsfond	0	0
Pensjonsutbetalinger over egen drift	- 220	- 214
Estimatavvik (tap) / gevinst	- 453	1 902
Øvrige bevegelser i perioden	0	0
Netto pensjonsforpliktelser ved periodens slutt	10.315	10.504

	2021	2020
Pensjonsavtale adm. banksjef		
Netto pensjonsforpliktelser	6 373	6 505
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	1 217	1 242
Netto pensjonsforpliktelser ved periodens slutt	7.590	7.747

	2021	2020
Pensjonsavtale tidligere banksjef		
Netto pensjonsforpliktelser	2 288	2 314
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	437	442
Netto pensjonsforpliktelser ved periodens slutt	2.725	2.756

	2021	2020
Totale pensjonsforpliktelser ved periodens slutt	10.315	10.504

Alle ansatte inngår i en felles innskuddsbasert ordning. Bankens pensjonsordning oppfylder kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon. Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen.

Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet.

Annet

NOTE 37 – Garantier

Banken stiller garanti for lån som kundene har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som vilkår at lånet er innenfor 75 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr 31.12.2021 lån for 1.156 mill. kroner hos EBK.

Garantibeløpet til EBK er todelt:

1. **Saksgaranti:** Banken garanterer for hele lånebeløpet i perioden fra utbetaling til pantesikkerhet for lånet har oppnådd rettsvern. Saksgarantien er oppad begrenset til hele lånets hovedstol med tillegg av renter og omkostninger.
2. **Tapsgaranti:** Banken garanterer for ethvert tap som EBK blir påført som følge av misligholdte lån, med de begrensninger som følger nedenfor. Med «tap» menes restkravet mot lånekunden under det aktuelle lånet etter at alle tilhørende pantesikkerheter er realisert, og skal anses konstatert på det tidspunktet hvor alle tilhørende pantesikkerheter for et misligholdt lån er realisert og utbetalt til EBK. Bankens tapsgaranti dekker inntil 80 prosent av det tap som konstateres på hvert enkelt lån. Samlet tapsgaranti er begrenset oppad til 1 prosent av bankens til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, likevel slik at (i) for låneporteføljer opp til 5 millioner kroner er tapsgarantien lik verdien av låneporteføljen og (ii) for låneporteføljer som overstiger 5 millioner kroner utgjør tapsgarantien minimum 5 millioner kroner, i alle tilfeller beregnet over de siste 4 kvartaler på rullerende basis. Dette betyr at dersom bankens andel av de tap som konstateres på hvert enkelt lån i sum overstiger nevnte grense, dekker EBK det overstigende. Bankens andel av tapet dekket av tapsgarantien kan derfor maksimalt bli 80 prosent, men dersom de samlede konstaterte tap overstiger rammen, blir andelen i sum lavere enn 80 prosent.

Rett til motregning i bankens provisjon: Bankens ansvar for saksgaranti og tapsgaranti forfaller til betaling etter påkrav, men EBK kan også velge å motregne kravet i bankens fremtidige og forfalte, men ikke utbetalte provisjoner i henhold til provisjonsavtalen. Retten til motregning gjelder for en periode på inntil fire etterfølgende kvartaler fra den dato tapet ble konstatert.

Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10. mai 2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett. Hovedtrekkene i avtalen er at eierbankene, så lenge de har utlånsportefølje i selskapet, under gitte forutsetninger er forpliktet til å tilføre EBK likviditet. Likviditetsforpliktelsen er begrenset til forfall på selskapets obligasjoner med fortrinnsrett utstedt under Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN – Programme) og tilhørende swapavtaler de kommende tolv måneder. I den grad eierbankene har kjøpt obligasjoner med fortrinnsrett under likviditetsavtalen, uten at disse er tilbakebetalt, kommer de til fratrekk ved beregning av eierbankens gjenstående likviditetsforpliktelse. Den enkelte eierbanks likviditetsforpliktelse er primært begrenset til dens pro-rata andel av utstedelsesbeløpet, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets utlånsportefølje. Dersom en eller flere eierbanker unnlater å oppfylle sine likviditetsforpliktelser under avtalen, kan likviditetsforpliktelsen for øvrige eierbanker økes til inntil det dobbelte av deres opprinnelige pro-rata andel. Avtalen om kjøp av OMF kan under visse vilkår termineres. Det er knyttet betingelser til långiver i forhold til overpantsettelse. For obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som er tilordnet foretakets sikkerhetsmasse gjelder krav om overpantsettelse på 5 prosent for lån som inngår EMTCN- Programme. Dette innebærer at selskapet til enhver tid skal ha verdier i sin sikkerhetsmasse som utgjør minst 105 prosent av sum utestående OMF.

I tilknytning til at eierbankene i 2012 ble aksjonærer i EBK etter utskillelsen fra Eika Gruppen AS, ble det etablert en aksjonæravtale som blant annet regulerer at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette vil sikre en årlig justering hvor eierandelen til den enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

	2021	2020
Betalingsgarantier	3 298	3 048
Kontraktsgarantier	7 195	9 063
Lånegarantier		
Andre garantier	6 203	6 396
Sum garantier overfor kunder	16.695	18.507
Garantier Eika Boligkreditt		
Saksgaranti	1 815	0
Tapsgaranti	11 560	12 799
Sum garantier overfor Eika Boligkreditt	13.375	12.799
Sum garantier	30.070	31.306

	2021		2020	
Garantier fordelt geografisk	Kr.	%	Kr.	%
Halden	25.623	85,2 %	26.439	84,5 %
Bergen	1.564	5,2 %	1.564	5,0 %
Oslo	965	3,2 %	965	3,1 %
Sarpsborg	818	2,7 %	1.694	5,4 %
Fredrikstad	651	2,2 %	344	1,1 %
Hvaler	26	0,1 %	26	0,1 %
Andre	423	1,4 %	275	0,9 %
Sum garantier	30.070	100 %	31.306	100 %

NOTE 38 – Hendelser etter balansedagen

19 aksjonærer i Eika Gruppe AS inngikk i februar 2022 avtale om kjøp av de aksjer i Eika Gruppen AS som var eiet av bankene i Lokalbank Alliansen. Aksjene er solgt til en omforent pris som er høyere enn bankens bokførte verdi av aksjene pr. 31.12.2021. Banken beholder eksisterende verdi på aksjene i Eika Gruppen AS i påvente av ny verdiberegning som vil bli foretatt i 2022. Det har ikke inntruffet øvrige hendelser som har innvirkning på bankens regnskap etter 31.12.2021.

NOTE 39 – Leieavtaler (hvor selskapet er leietaker)

Banken implementerte IFRS 16 fra 01.01.2021. Implementeringen er beskrevet i note 1.

Banken leier kontorlokaler i Halden og Fredrikstad. Bankens lånerente er beregnet til 1,00 % i 2021, (1,5% i 2022). Leiekontraktene har ulike betingelser med muligheter for fornyelse.

Sted/utleier	Avtaleutløp	Husleie pr kv.	Beregnet bruksrett/ leieforpliktelse pr.01.01.2021
Leie Storgata 10, Halden av eget datterselskap AS Storgaten 10	31.12.2030	503.532	20.932
Leie Nygaardsgate 47-51, Fredrikstad av Ryen Nygaardsgt. 17 og 49/51 AS	01.04.2028	181.704	5.399
			26.331

Ikke kansellerbare leiekontrakter

Forpliktelser for minimum leiekostnader i forbindelse med ikke kansellerbare leiekontrakter er som følger:

	01.01.2021
I løpet av ett år	2.838
Etter ett år men innen fem år	11.352
Etter fem år	12.142
Ikke kansellerbare leiekontrakter	26.331

Bruksretteiendeler	Bygninger	Totalt
Ved førstegangsansendelse 01.01.2021	26.331	26.331
Tilgang av bruksretteiendeler		0
Anskaffelseskost 31.12.2021	26.331	26.331
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2021	0	0
Avskrivninger i perioden	2.838	2838
Nedskrivninger i perioden	0	0
Avhendinger	0	0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2021	2.838	2.838
Balanseført verdi 31.12.2021	23.494	23.494

Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid	6-9år
Avskrivningsmetode	Lineær

Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	Bygninger	Totalt
Mindre enn 1 år	2.796	2796
1-2 år	2.852	2852
2-3 år	2.909	2909
3-4 år	2.967	2967
4-5 år	3.026	3026
Mer enn 5 år	10.986	10986
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31.12.2021	25.535	25.535

Endringer i leieforpliktelser	Bygninger	Totalt
Ved førstegangsanvendelse 01.01.2021	26.331	26331
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	0	0
Betaling av hovedstol	-2.505	-2505
Betaling av renter	-254	-254
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	254	254
Totale leieforpliktelser 31.12.2021	23.826	23.826

Beløp i resultatregnskapet	2021
Rente på leieforpliktelser	254
Avskrivninger på bruksretteiendeler	2.838

Revisors beretning for 2021

Berg Sparebanks hovedkontor Halden:

Storgata 10

1771 Halden

Tlf. 69 19 60 00

Fax. 69 19 60 01

Avdelingskontor Fredrikstad:

Nygaardsgata 47-49 og 51

1601 Fredrikstad

Tlf. 69 19 60 00

**BERG
SPAREBANK**
Lokalbanken ved din side

Til generalforsamlingen i Berg Sparebank

Ruseløkkveien 30, 0251 Oslo
Pb 1312 Vika, 0112 Oslo
Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 23 11 42 00

F +47 23 11 42 01

Uavhengig revisors beretningwww.rsmnorge.no*Konklusjon*

Vi har revidert Berg Sparebanks årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Berg Sparebanks revisor sammenhengende i 5 år fra valget på generalforsamlingen den 10. mars 2017 for regnskapsåret 2017.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Bankens rutiner og systemer for oppfølging av utlån og identifisering av utlån med nedskrivningsbehov, samt vurderingen av disse utlånene anses som sentrale. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere. Bruken av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden, og kan også ha betydning for overholdelse av kapitaldekningsregelverket. Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån til kunder på grunn av den betydelige andelen utlånene representerer i balansen, samt betydningen av det skjønn ledelsen utøver som del av rutinen ved vurderingen av nedskrivningsbehov.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap. Etter IFRS 9 skal banken fordele engasjementene i 3 steg ved beregning av forventet tap (ECL) på utlån og garantier som omfattes av nedskrivningsreglene. Ved førstegangs innregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal engasjementene plasseres i steg 1 og det avsettes for 12-måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig skal engasjementene overføres til steg 2 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Hvis kredittrisikoen svekkes ytterligere og engasjementene enten er i mislighold eller det blir foretatt individuell nedskrivning, skal engasjementene overføres til steg 3. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet, og modellen som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til disse segmentene. Vi har særlig fokusert på:

- Ledelsens prosess for identifisering av utlån som skal overføres til steg 3, og de forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån i steg 3
- De prosesser ledelsen har iverksatt for beregning av nedskrivninger for utlån i steg 1 og 2
- Ledelsens prosess for oppfølging av bankens største engasjementer

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Våre revisjonshandlinger inkluderer forståelse av og testing av den interne kontroll og effektiviteten av de viktigste kontrollene innenfor utlån og prosedyrer for nedskrivning for mulig tap på lån. Vår testing av kontrollene gir oss et grunnlag for avklaring av type, tidspunkt og omfanget av våre øvrige revisjonshandlinger. Vi har skaffet oss en forståelse av bankens kredittpolicy, og evaluert prosessene for identifisering av nedskrivningsbehov i henhold til IFRS 9.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og relevante kontroller rettet mot å sikre:

- beregninger og metode som ble benyttet i modellen
- at modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen

Vår gjennomgang av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9.

Vi har i tillegg kontrollert bankens overholdelse av kredittprosess på et utvalg av kunder med fokus på betjeningsevne og sikkerhet. For et utvalg av misligholdte og tapsutsatte engasjementer har vi kontrollert ledelsens prognose for kontantstrømmer og verddivurdering av sikkerheter. Vi har evaluert konsistensen av de viktigste forutsetningene, herunder i lys av Covid-19 situasjonen, og sammenlignet disse med vår egen forståelse av de aktuelle bransjer og miljøer. Vi har rekalkulert ledelsens beregning for å verifisere nøyaktigheten av regnskapsførte nedskrivninger.

I tillegg har vi på et utvalg av friske engasjementer vurdert om låntakers betjeningsevne og sikkerhet er tilfredsstillende, og at det ikke foreligger indikasjoner på nedskrivningsbehov. Utvalget er basert på oversikt over bankens største engasjementer, bevilgningsprotokoll og risikoklassifiseringssystemet.

Bankens note 2,3 og 6-11 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av bankens tapsmodell og for hvordan banken estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9. Vi har lest notene og fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønnsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Oslo, 4. mars 2022
RSM Norge AS

Inge Soteland
Statsautorisert revisor

Berg Sparebanks hovedkontor Halden:

Storgata 10

1771 Halden

Tlf. 69 19 60 00

Fax. 69 19 60 01

Avdelingskontor Fredrikstad:

Nygaardsgata 47-49 og 51

1601 Fredrikstad

Tlf. 69 19 60 00

**BERG
SPAREBANK**
Lokalbanken ved din side